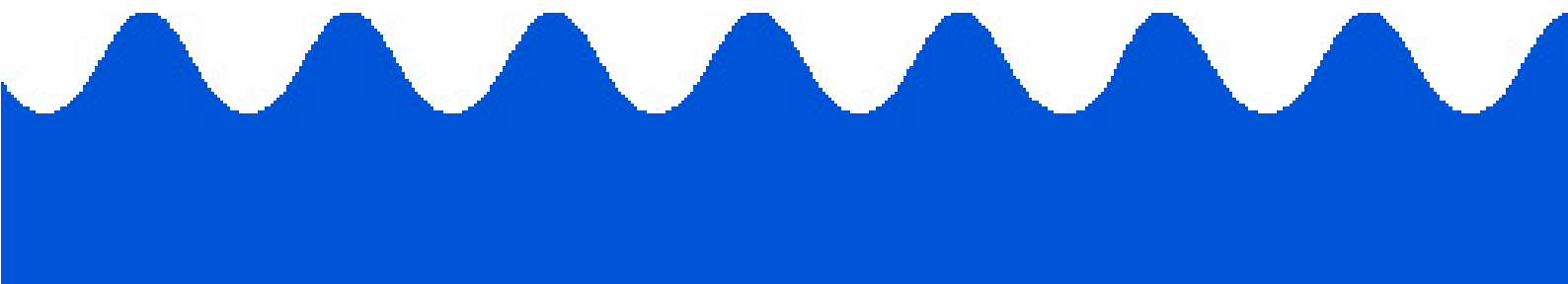

K I T E E

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023–2026

KH 12.12.2022 § 343
KV 19.12.2022 § XXX

Sisällys

1	TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT.....	5
1.1	Toimintaympäristö	5
1.1.1	Kansantalouden kehitys.....	5
1.1.2	Kuntatalouden kehitys	7
1.1.3	Keski-Karjalan ja Kiteen kaupungin alueen kehitys	7
1.2	Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa.....	10
1.3	Muutokset Kiteen kaupungin ja kuntakonsernin palveluissa, hallinnossa ja organisaatiossa .	10
2	KITEEN KAUPUNKISTRATEGIA 2021–2025	12
3	TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN PERUSTELUT.....	17
3.1	Yleistä.....	17
3.2	Kumppanuuspöydät.....	18
3.3	Suunnitelmavuodet 2023–2026.....	18
3.4	Verotulot.....	19
3.5	Valtionosuudet	20
3.6	Henkilöstö	22
3.7	Investoinnit.....	25
3.8	Vieras pääoma	25
4	TALOUSARVION SITOVUUS JA TALOUSARVIOSSA ANNETTAVAT TOIMIVALTUUDET.....	26
4.1	Talousarvion sitovuus	26
4.1.1	Talousarvion sitovuus kaupunginvaltuustoon nähden.....	26
4.1.2	Talousarvion sitovuus kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin nähden	26
4.1.3	Yhteenveto käyttötaloulosan valtuuston nähden sitovista määrärahoista	27
4.1.4	Yhteenveto investointiosan valtuuston nähden sitovista määrärahoista.....	28
4.2	Talousarviossa annettavat toimivaltuudet vuodelle 2023	28
5	ALIJÄÄMÄN KATTAMISVELVOLLISUUS JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN	30
6	KITEEN KAUPUNGIN KONSERNI	31
6.1	Konserniyhteisöille asetetut tavoitteet	31
6.1.1	Kiteen Lämpö Oy	32
6.1.2	Kiteen Kotitalot Oy	33
6.1.3	Kiinteistöosakeyhtiö Kesälahden Vuokratalot	34
6.1.4	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy	35
7	TULOSASKELMAOSA.....	36
8	RAHOITUSOSA	37
9	KÄYTTÖTALOUSOSA	38
9.1	Tarkastuslautakunta (toimielin).....	38

9.1.1 Tarkastustoimi (tulosalue).....	38
9.2 Kaupunginhallitus (toimielin).....	40
9.2.1 Yleishallinto (tulosalue).....	40
9.2.2 Elinvoima ja omistajaohjaus (tulosalue).....	46
9.3 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta (toimielin).....	52
9.3.1 Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto (tulosalue).....	52
9.3.2 Varhaiskasvatus (tulosalue).....	54
9.3.3 Peruskoulutus (tulosalue).....	57
9.3.4 Toisen asteen koulutus (tulosalue).....	60
9.3.5 Vapaa-aikapalvelut (tulosalue).....	63
9.3.6 Joukkoliikenne (tulosalue).....	66
9.4 Ympäristölautakunta (toimielin).....	68
9.4.1 Rakentaminen ja ympäristön valvonta (tulosalue).....	68
9.5 Tekninen lautakunta (toimielin).....	70
9.5.1 Teknisen toimen hallinto (tulosalue).....	70
9.5.2 Toimitilat (tulosalue).....	72
9.5.3 Kuntatekniikka (tulosalue).....	74
10 INVESTOINTIOSA.....	80
11 LIITTEET.....	84
11.1 Kesälahden vesihuoltolaitoksen talousarvio.....	84

1 TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1 Toimintaympäristö

1.1.1 Kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön talouskatsauksen (09/2022) ennuste maalaa yleisessä keskustelussa esiin nousseisiin odotuksiin nähden maltillisen kuvan talouden tulevaisuudesta seuraavien 6–18 kuukauden ajalle.

Alkuvuosi 2022 on ollut taloudessa, tuotannossa ja työllisyydessä selvästi odotettua vahvempi. Kotitaloudet ovat kuluttaneet ja käyttäneet palveluita, joita eivät voineet käyttää covid-19-epidemian vuoksi säädettyjen rajoitusten aikana.

Ennusteen mukaan talouden kasvu hidastuu merkittävästi ensi vuotta kohti kuljettaessa. Edessä on seisahduttavan kasvun vaihe, eikä talouden ajautumista taantumaan voi sulkea pois. Epävarmuus, pula energiasta, nopea inflaatio, rapautuva ostovoima ja nousevat korot leikkaavat kulutuksen ja investointien kasvua kaikkialla. Vuoden 2023 aikana pitäisi kuitenkin alkaa helpottaa.

Valtiovarainministeriön ennusteessa ei ennakoita Venäjän hyökkäyssodan eskaloitumista, ei covid-19-pandemian kärjistymistä eikä rajoituksia, jotka vaikuttaisivat oleellisesti tuotantoon, kysyntään, työllisyyteen. Valtiovarainministeriössä ennusteessa ei myöskään ennakoita valloilleen ryöpsähtävää hinta-palkka-kierrettä, sähkön tai muiden energiamarkkinoiden romahdusta, ei muutosta EKP:n mandaattiin varmistaa rahoitusmarkkinoiden vakaus ja ankkuroida inflaatio-odotukset keskipitkällä aikavälillä, ei muutosta luottamukseen, joka luotonantajilla on Suomen valtion kykyyn hoitaa velkansa ja muut vastuunsa. Edellä mainittuja tai muita yllätyksiä todennäköisesti tulee yksittäin tai useita samaan aikaan. Näihin pitää varautua.

Verrattuna edelliseen kesäkuussa julkaistuun ennusteeseen riskit inflaation kerrannaisvaikutuksista ja nopean inflaation vaiheen pitkittymisestä, energiakriisistä ja talouden kasvun pysähtymisestä kokonaan pidemmäksi aikaa ovat kasvaneet. Lisäksi syksyllä alkava palkkakierros on yhä iso kysymysmerkki.

Kuluttajahintoja nostaa pula energian tarjonnasta. Lisäksi ylivirittyneillä markkinoilla pienetkin muutokset energian tarjonnassa tai kysynnässä näkyvät suurina muutoksina energian hinnassa. Kallistunut energia on jo nostanut esimerkiksi ruuan hintaa. Kysyntäinflaatio ei ole vielä keskeinen nopeaa inflaatiota selittävä tekijä. Palkkainflaatiokaan ei ole vielä käynnistynyt.

Euroalueen rahaviranomaista epävarma ja epävakaa tilanne mietityttää. Euroalueen rahapolitiikka voi olla taiteilua inflaation leviämisen riskin ja taantumisen riskin kanssa, mutta nollakorkojen aika on joka tapauksessa ohi.

Covid-19-pandemian hellitettyä usko tulevaisuuteen palasi nopeasti ja kotitaloudet ovat purkaneet kertyneitä säästöjä kulutukseen. Kotitaloudet ovat kuitenkin säikähtäneet uudelleen ja perusteellisesti. Euroopassa alkoi sota. Asuntolainojen korot nousevat. Uusien sähkösopimusten hinnat ovat moninkertaiset eräntyneisiin verrattuna. Vakaina pidetyt arjen puitteet muuttuvat nyt nopeasti.

Säikähdettyään kotitaloudet voivat alkaa säästää pahemman päivän varalle – ainakin ne kotitaloudet, joilla on siihen mahdollisuus ja viimeistään siinä vaiheessa, jos työmarkkinat sakkaavat pahemmin. Kasvava säästäminen leikkaisi kulutusta, talouden kokonaiskysyntää ja kasvua. Yritysten luottamuksessa tulevaisuuteen on vielä toistaiseksi ollut enemmän toivoa, vaikka näkemyksissä on paljon hajontaa.

Nopea työllisyyden ja kulutuksen kasvu ovat kasvattaneet verotuloja ja vahvistaneet julkista taloutta vuosina 2021–2022. Kun talouden kasvu hidastuu ja velanhoitomenot kasvavat, julkisen talouden alijäämät ja velka alkavat kasvaa uudelleen. Myös hyvinvointialueiden aloitukseen liittyvät kustannukset, päätökset tukea turvallisuutta, huoltovarmuutta, tutkimusta, tuotekehitystä ja talouden vihreää rakennemuutosta, toimet sähkön hinnan kohtuuttoman nousun kompensoimiseksi kotitalouksille sekä väestön ikääntymisestä aiheutuvat jatkuvasti kasvavat menot kasvattavat alijäämää.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan julkisen talouden rakenteellinen tulojen ja menojen välinen epätasapaino on n. 9 mrd. euroa. Julkisen talouden rahoitus ei ole kestäväällä pohjalla pitkällä aikavälillä.

Julkisen taloudenpidon lähtökohta on, että tulot ja menot sovitetaan talouden suorituskyvyn asettamaan raamiin. Lisäksi julkisessa taloudessa pitää ylläpitää liikkumavaraa epäsuotuisamman kehityksen varalle. Taloudenpidon raami on ahdas ja jatkuva velkaantuminen ja muiden vastuiden kasvu syövät liikkumavaraa raamin sisällä. Julkisen taloudenpidon kestävyysongelman juurisyy on, että taloutemme suorituskyky ei riitä julkisen sektorin tarpeisiin – lakisääteisiin ja muihin. Haluamme tarjota pohjoismaisten verokkiamme tasoiset julkiset palvelut ja etuudet, vaikka taloutemme suorituskyky on verrokkejamme heikompi. Tätä juurisyytä ei pääse pakoon eikä se korjaannu itsestään.

Inflaatiosta ei ole korjaamaan tilannetta. Päinvastoin. Inflaatio estää talouden voimavaroja kohdentumasta tehokkaasti ja vaatii talttuakseen korkeampia korkoja ja heikompa työllisyyttä. Inflaatio heikentää edellytyksiä kasvattaa julkisen taloudenpidon raamia.

Julkisen sektorin tarpeiden ja talouden suorituskyvyn yhteen sovittamisessa on kaksi puolta.

Muuttamalla talouden toimintaympäristöä määrittäviä sääntöjä ja fiksulla julkisella rahankäytöllä voidaan tehostaa voimavarojen käyttöä taloudessa, tukea kasvua ja tulonmuodostusta ja luoda väljyyttä siihen raamiin, johon julkinen taloudenpito sovitetaan. Ilmastonmuutos ja luontopääoman ylikulutus pakottavat joka tapauksessa löytämään nykyistä tehokkaampia ja kestävämpiä tapoja tuottaa, kuluttaa ja luoda kasvua taloudessa.

Samalla täytyy varautua tarkastelemaan julkisen sektorin tarpeita kokonaisuutena ja kriittisesti. Esimerkiksi menokartoitus on oiva väline ja hallituskauden vaihdos oiva tilaisuus tähän.

1.1.2 Kuntatalouden kehitys

Kuntaliiton kuntatalousohjelman mukaan vuonna 2023 sekä tulojen että menojen rakenne muuttuu kuntataloudessa merkittävästi, kun sote-uudistuksen myötä kuntien käyttötalouden nettokustannuksista poistuu noin 21,2 miljardia euroa ja tuloja vähennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Tuloista siirtyy eniten kunnallisveroa eli noin 13,2 miljardia euroa. Tämä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöverosta siirtyy puolestaan kolmasosa eli noin 0,8 miljardia euroa ja valtionosuuksista sekä verotulomenetysten korvauksista noin 70 prosenttia eli noin 7,3 miljardia euroa.

Kuntatalous myös vahvistuu vuonna 2023 väliaikaisesti, kun sote-uudistuksen myötä siirtyvien tehtävien rahoitusvastuu poistuu vuoden alussa, mutta verotulokertymää ylläpitävät osin vielä aiemmilta verovuosilta kertyvät verotulot.

Poikkeuksellista vuotta 2023 lukuun ottamatta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kuntatalouden painelaskelmassa tulevana vuosina negatiivisena ja lainakanta kasvaa. Sote-uudistuksen myötä vaikeasti ennakoitavat ja nopeasti kasvavat sote-menot siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle vuodesta 2023 alkaen, mutta kuntatalouden rakenteellinen tulojen ja menojen välinen epätasapaino ei korjaannu.

Kuntatalousohjelmassa arvioidaan rahoituksen riittävyyttä myös kuntakoryhmittäin. Painelaskelman perusteella toiminnan ja investointien rahavirta vahvistuu hetkellisesti vuonna 2023 kaikissa kuntakoryhmissä tavallista korkeamman verokertymän seurauksena. Kehyskauden lopussa toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee. Se on negatiivinen kaikissa kuntakoryhmissä vuonna 2026. Kuntakoryhmittäiset vaihteluvälit ja muutokset ovat kuitenkin varsin suuria.

1.1.3 Keski-Karjalan ja Kiteen kaupungin alueen kehitys

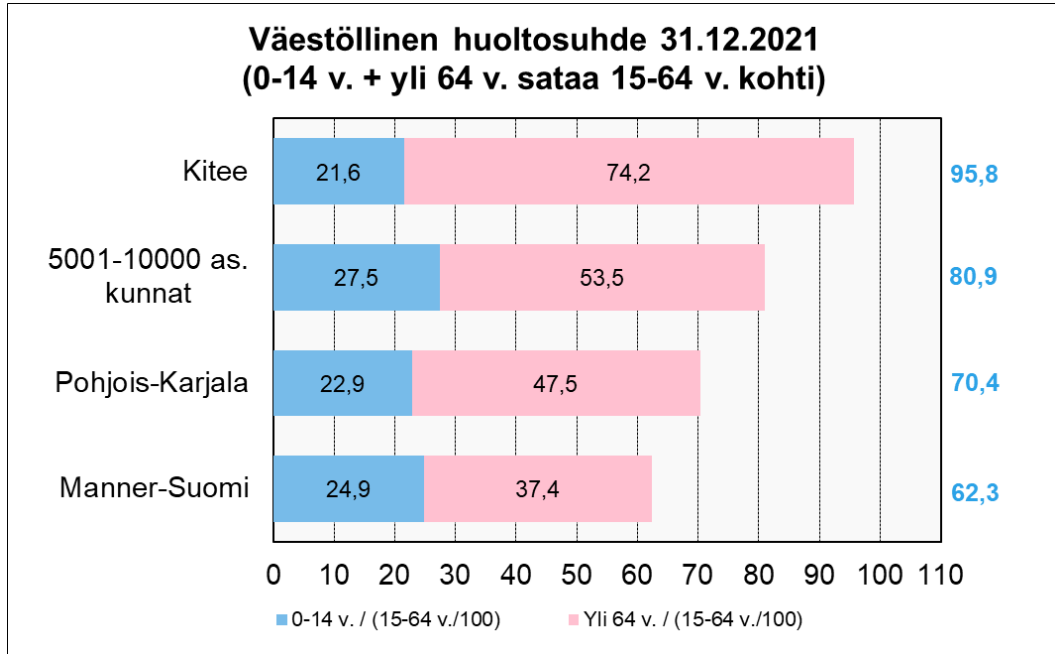
Keski-Karjalan seutukunta

Keski-Karjalan seutukuntaan kuuluvat Kiteen kaupunki, Rääkkylän kunta ja Tohmajärven kunta. Vuoden 2013 alusta Kesälahden kunta liittyi Kiteen kaupunkiin.

Väestö ja sen muutokset

Kiteen väkiluku on vähentynyt tasaisesti koko tämän vuosikymmenen ajan. Vuoden 2021 lopussa väkiluku oli 9 876, vuoden 2020 lopussa väkiluku oli 9 933, vuoden 2019 lopussa väkiluku oli 10 136, vuoden 2018 lopussa väkiluku oli 10 359 ja vuoden 2017 lopussa 10 484.

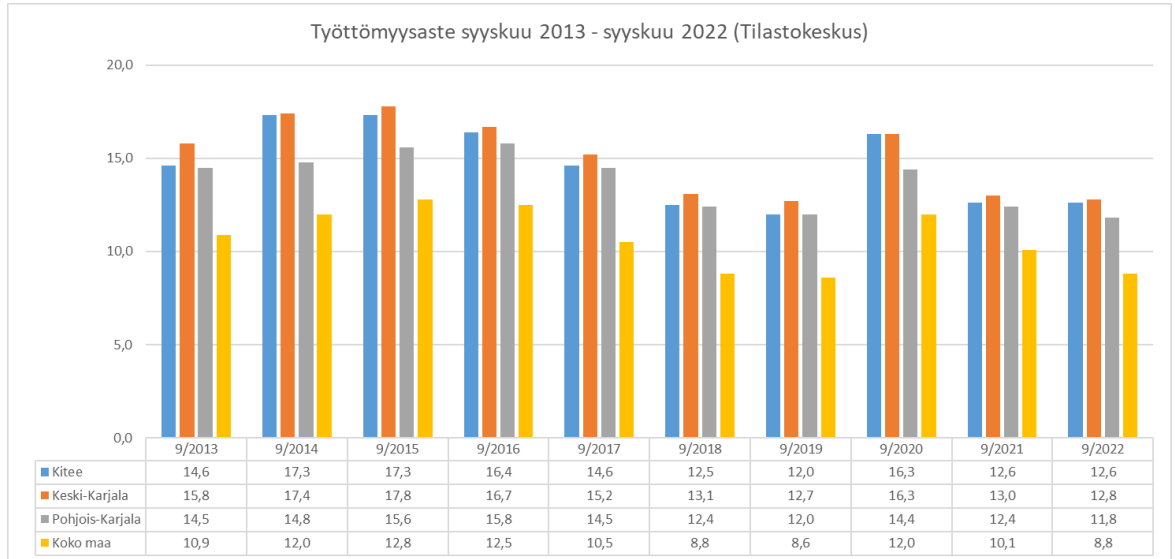
Samalla kun väkiluku vähenee, väestön ikärakenne muuttuu ja ikääntyvien osuus kasvaa. Kiteen huoltosuhde heikkenee koko ajan. Väestöllinen huoltosuhde Kiteellä oli vuoden 2021 lopussa 95,8 eli 0–14 vuotiaita ja yli 64-vuotiaita oli 95,8 sataa 15–64-vuotiasta kohti, vastaavan luvun oltua vuotta aikaisemmin 93,0 ja kahta vuotta aikaisemmin 88,9. Toisaalta väestö pysyy toimintakuntoisena entistä vanhemmaksi saakka. Kaupungin toimintamalleja ja palveluverkkoa uudistetaan sekä tehostetaan ottamalla huomioon väestön ikärakenne ja sen muutokset.

Työllisyys ja työpaikat

Pohjois-Karjalassa työttömyysaste on parantunut vuoden takaiseen ja on syyskuun lopussa 11,8 prosenttia (12,4 % syyskuussa 2021). Koko maan työttömien osuus työvoimasta on laskenut ja on syyskuussa 8,8 prosenttia (10,1 % syyskuussa 2021). Pohjois-Karjalan työttömyyden tasoero on hieman noussut koko maahan nähden, vaikka onkin 0,6 % matalampi kuin syyskuussa 2021.

Syyskuun lopussa Keski-Karjalassa työttömyysprosentti oli 12,8 %. Työttömiä työnhakijoita oli 815 henkilöä, mikä oli 26 henkilöä (n. 3 %) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Syyskuun 2022 lopussa Keski-Karjalan alueella oli 48 avointa työpaikkaa, mikä on 7 paikkaa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Työttömyysaste (työttömien osuus työvoimasta) syyskuun 2022 lopussa Kiteellä oli 12,6 prosenttia, eli sama kun vuotta aiemmin. Vuoden 2021 lopussa työttömyysaste oli 14,9 prosenttia. Työllisyys on kehittynyt myönteisesti vuonna 2021 haasteellisen korona-ajanjakson jälkeen. Syyskuun 2022 lopussa Kiteellä oli 486 työtöntä työnhakijaa (v. 2021/494), joista lomautettuja oli 23 henkilöä (syyskuussa 2021 lomautettuja 27).

Kiteen työllisyyden kehitys on pysynyt samalla tasolla vuoden takaiseen työttömyysasteeseen verrattuna. Lähemmin tarkasteltaessa havaitaan, että työvoiman määrässä on tapahtunut laskua vuoden 2021 alkupuolelta lähtien. Tällä hetkellä työvoiman määrä on 3843 henkilöä, joka on 94 henkilöä vähemmän kuin syyskuussa 2021. Nuoria oli työttöminä 7 vähemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt 5/2022 alkaen ja on nyt 179 henkilöä, joka on 35 henkilöä vähemmän kuin syyskuussa 2021. Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajia oli syyskuussa 153 henkilöä, joka on 30 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten.

Elinkeinoiminnan kehitys

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tiedotteen 2/2022 mukaan suhdannetiedot kertovat Pohjois-Karjalan yritys sektorin kasvun jatkuneen. Kuluvan vuoden ensimmäisellä puoliskolla maakunnan yrityksissä kertyi liikevaihtoa hieman yli neljä miljardia euroa. Tämä on 10,7 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Luvuista ei ole puhdistettu inflaation vaikutusta. Hinta- ja kustannustason nousun takia tuotantovolyymit tai vientimäärät eivät varsinkaan toisella vuosineljänneksellä nousseet vastaavalla tavalla kuin liikevaihto, eivätkä nämä luvut myöskään kerro liiketoiminnan kannattavuudesta.

Vaikka kasvu jäi koko maan kehityksestä (+17,3 %), Pohjois-Karjalan yrityssektori näyttää selvinneen pelättyä paremmin geopoliittisen tilanteen perinpohjaisesta muutoksesta, Venäjän viennin romahduksesta, tuotantoketjujen häiriöistä ja kustannustason noususta.

Alkuvuoden vahvin toimiala kasvu oli kovan kysynnän vuoksi puun sahaus (+37,5 %) ja energiakriisistä hyötynneessä kiviteollisuudessa (+21,4 %). Puun sahaus näkyi myös laajemman toimialakokonaisuuden eli metsäbiotalouden kehityksessä (+21,1 %). Liikevaihto pieneni vain yhdellä toimialalla, koneiden ja laitteiden valmistuksessa (-3,1 %). Puun sahausessa vahvin kasvu ajoittui vuoden ensimmäiselle neljännekselle, kun taas esimerkiksi muovituotteiden valmistuksessa, luovilla aloilla ja elintarviketeollisuudessa kasvuluvut olivat suurempia toisella vuosi-neljänneksellä.

Vaikeutuneesta tilanteesta huolimatta teollisuuden vientiliikevaihdon arvo kasvoi yli 100 miljoonaa euroa (+16,4 %) edellisvuodesta. Kun Venäjän osuus maakunnan yritysten viennistä oli viime vuonna 10 prosentin luokkaa, kehitys kertoo siitä, että korvaavia markkinoita on löydetty.

Tulevaisuutta luonnehtii epävarmuus. Talouden taantuma uhkaa sekä energian hinta ja saatavuus tulevana talvena aiheuttavat huolta. Pohjois-Karjalan talouden pohja on kuitenkin vahva.

1.2 Muutokset ja kehittämistarpeet kuntien yhteistoiminnassa

Vuoden 2017 alusta lähtien Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä Siun sote on järjestänyt sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon palvelut Kiteen kaupungille. Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille. Lisäksi hyvinvointialue ja kunnat ovat tehneet sopimuksen ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista 23.6.2021. Sote-uudistuksen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti sosiaali- ja terveyspalveluihin, vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin sekä hillitä kustannusten kasvua.

Alueellinen tasa-arvo toteutuu paremmin, kun palvelujen järjestäjinä ovat kuntia isommat itsehallinnolliset alueet eli hyvinvointialueet. Hyvinvointialueiden rahoitus muodostuu uudistuksen alkuvaiheessa pääasiallisesti valtion rahoituksesta. Rahoituksen määrittämisessä otetaan huomioon alueelliset erityispiirteet, kuten väestön määrä ja ikärakenne.

Jokainen hyvinvointialue suunnittelee toimintamallit sekä lähipalvelupisteet, sähköiset palvelut ja hyvinvointialueella mahdollisesti keskitettävät palvelut vastaamaan väestön tarpeita siten, että perustason palveluiden esteetön saatavuus ja saavutettavuus varmistetaan.

Hyvinvointialueiden ja kuntien yhteistyössä painopiste on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, mikä vähentää tarvetta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Kunnat vastaavat jatkosakin muun muassa päivähoidosta, opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista.

TE-palvelujen siirtyminen kunnille 1.1.2025 aiheuttaa merkittävän toiminnallisen muutoksen. Ministerityöryhmä linjasi, että palvelut siirrettäisiin kunnalle tai useammasta kunnasta muodostuvalle yhteistoiminta-alueelle, jonka työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Tämä vastaa kokoluokaltaan nyt käynnissä olevien työllisyyskuntakokeilujen vähimmäiskokoa. Näin pyritään turvaamaan, että TE-palveluiden järjestämiseen on riittävästi resursseja ja että palvelut ovat yhdenvertaisesti työnhakijoiden saatavilla kaikkialla Suomessa.

Kaupunginhallitus päätti 1.7.2022, että Kiteen kaupunki yhteistyössä Tohmajärven kunnan ja Rääkkylän kunnan kanssa antaa omistajaohjauksmääräyksen Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:n toiminnan lakkauttamisesta ja yhteistyöneuvottelujen käynnistämisestä Business Joensuu Oy:n kanssa. Kiteen kaupungin ja Business Joensuu Oy:n välinen yhteistyösopimus hyväksyttiin marraskuussa 2022.

1.3 Muutokset Kiteen kaupungin ja kuntakonsernin palveluissa, hallinnossa ja organisaatiossa

Kiteen kaupungin organisaatiossa on kolme toimialaa: yleishallinto, sivistys- ja vapaa-aikatoimi ja tekninen.

Organisaatio muuttuu siivous- ja ruokapalveluiden liikkeenluovutuksen ja hyvinvointialueiden muodostumisen myötä 1.1.2023 alkaen. Siun sote neuvottelukunta lakkaa 1.1.2023 ja Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:n toiminta lakkaa 31.3.2023

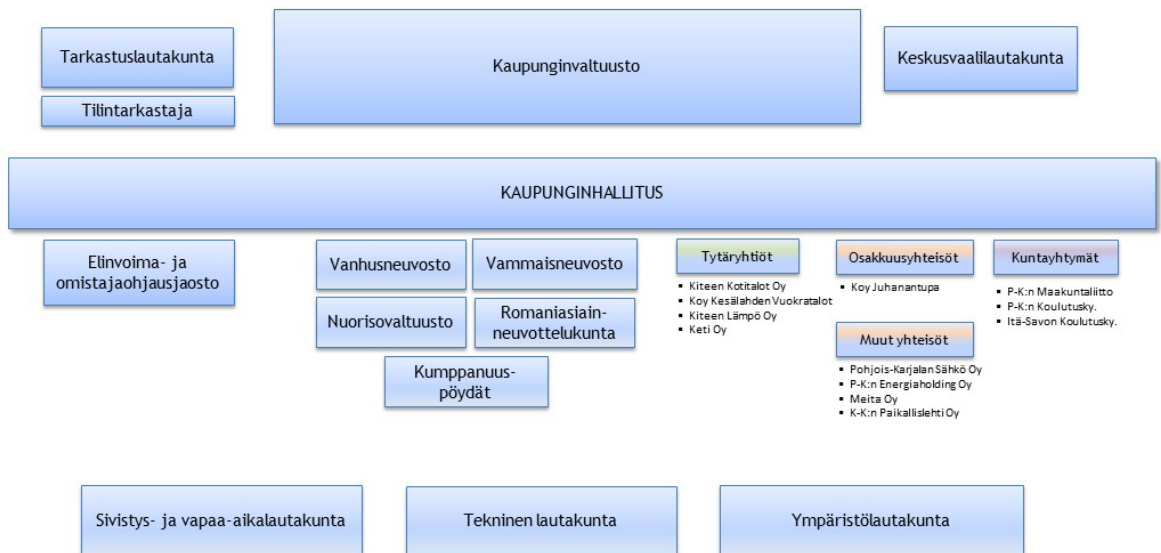
Kiteen kaupungin tärkein tavoite on turvata nykyiset työpaikat ja mahdollisuuksien mukaan saada uusia, erityisesti tuotannollisia työpaikkoja. Tässä tavoitteessa onnistuminen tai epäonnistuminen vaikuttaa kaikkeen kaupungin toimintaan: verotulojen kehittymiseen, väestön ikärakenteeseen ja väestön määrään, kuntapalvelujen ja yksityisten palvelujen kysynnän rakenteeseen ja määrään, tilojen kysyntään sekä kolmannen sektorin toimintaan.

Väestön ja etenkin työikäisen väestön väheneminen vaikuttaa merkittävästi kaupungin verotulojen kehittymiseen.

Pienenevät ikäluokat, väestön vanheneminen ja näistä seikoista johtuva palvelurakenteen muutos on välttämätöntä. Kitee on merkittävän muutoksen edessä seuraavan kymmenen vuoden aikana. Muutokset tulee toteuttaa oikea-aikaisesti, jotta kaupunki menestyy.

K I T E E

Kiteen kaupungin luottamuselinorganisaatio ja konserni

yhteisö, luottamus, palvelut, tulevaisuus

Talousarviovuonna 2023 uudistetaan kumppanuuspöytä-malli.

Koko konsernin talouden kuntoon laittaminen on haasteellinen tehtävä, jonka mukaisia toimenpiteitä on ryhdytty toteuttamaan. Kiinteistömässä on tarpeeseen nähden liian suuri ja siitä edelleen aiheutuu kaupungille ylimääräisiä kustannuksia. Talouden tasapainottamisen yhteydessä päätettiin palvelutuotannossa tarvittavat tilat. Tilanne on jonkin verran muuttunut siitä. Uutta tilaselvitystä tehdään parhaillaan.

2 KITEEN KAUPUNKISTRATEGIA 2021–2025

Kiteen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 16.5.2022 § 18 kaupunkistrategian valtuustokaudelle 2021–2025.

Kaupunginhallituksen hyväksymään talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaohjeeseen viitaten toimialojen tulee huomioida kaupunginvaltuuston 16.5.2022 § 18 hyväksymän Kiteen kaupunkistrategian 2021–2025 asettamat talouden ja toiminnan tavoitteet. Kaupunkistrategia pitää sisällään Kiteen kaupungin mission, vision, vahvuudet, toimintaympäristökuvauksen, arvot, strategiset kehittämistarpeet, investoinnit ja mittarit valtuustokaudelle 2021-2025.

KITEE – PYSYTÄÄN VÄYLÄLLÄ!

Palveleva ja yhteisöllinen kylien ja pitäjien kaupunki
Rohkeasti tulevaisuuteen navigoiva kaupunki
Luotettava yhteistyökumppani yrityksille
Luonnollisesti osana luontoa ja vesistöjä

KITEEN VAHVUUDET

- Kaupungin vahva talouden selkänöja – vakavarainen
- Erinomainen saavutettavuus - maalta, mereltä, ilmasta ja rajalta
- Laadukkaat ja kokoaan monipuolisemmat palvelut – julkiset ja yksityiset
- Juuret maa- ja metsätaloudessa – mansikat, maito ja luonnontuotteet
- Monipuolinen teollinen tuotanto – suksista tekstiileihin, koneista kemianteollisuuteen ja huonekaluihin
- Kulttuurin kultajyviä – näyttelyitä, tapahtumia ja maailman luokan menestystarinoita
- Vireät ja yhteisölliset kylät – talkoohenkeä ja kehittämistä
- Ainutlaatuiset Natura-vesistöt – kalastus, virkistyskäyttö ja matkailu

ARVOT - TOIMINNAN VÄYLÄMERKIT

Yhteisöllisyys

Pidämme kaikki mukana, ehkäisemme sosiaalista eriytymistä, vahvistamme yhdessä tekemisen kulttuuria ja toivotamme kaikki tervetulleiksi. Vahvat yhteisömme tukevat ja vahvistavat toinen toisiaan ja jakavat kehittämiään toimintamalleja.

Palveluhenkisyys

Huolehdimme, että Kiteellä julkisten ja yksityisten toimijoiden palvelu on aina kohteliasta, avointa ja lämminhenkistä.

Luottamus

Olemme luottamuksen arvoisia, luotamme itseemme ja uskallamme, luotamme toisiimme ja rakennamme tulevaisuutta, luomme avoimen luottamukselliset suhteet naapureihin ja yhteistyötahoihin.

Tulevaisuuden usko

Pidämme Kiteen taloudellisesti vakaana, hyödynnämme uusinta tietoa ja etsimme ennakkoluulottomasti uusia innovatiivisia menestyksen väyliä.

KITEEN KAUPUNGIN TOIMINTAYMPÄRISTÖN RISTIAALLOKOITA**Ihmiset ja yhteisöt**

- Väestön vanheneminen
- Hyvinvointipalveluiden pysyvyyden haasteet
- Työn ja koulutuksen saatavuus
- Elinympäristöön kohdistuvat haasteet, luonto, rakennetun ympäristön vanheneminen
- Syrjäytymisen ja yksinäisyyden lisääntyminen

Ilmastonmuutos, hiilineutraalisuuden tavoittelu ja kiertotalous

- Paikallisen ilmaston voimakas vaihtelu, vaikutukset maa- ja metsätalouteen
- Mahdolliset massamuuttoliikkeet
- Energian, polttoaineiden ja ruuan hintojen kehitys
- Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen
- Kestävän kehityksen mukaisen matkailumallin rakentaminen

Digitalisaatio ja liikkuminen

- Digitaalisten palveluiden kehityksessä ja hyödyntämisessä mukana pysyminen
- Kehittyvät tietoliikenneyhteydet
- Perinteiset liikenneverkot ja väylät, tiestö, kevytliikenne, tavaraliikenteen sujuvuus

Työvoiman ja koulutuksen taso ja saatavuus

- Rajoittaa elinkeinoelämän kehittymistä
- Haaste julkisella puolella, kunta, sote, pelastus ja palo
- Kotouttamisen järjestämisen haasteet
- Vakava kohtaanto-ongelma
- Väestön koulutustason eriytyminen alueiden välillä
- Fyysisten koulutusyksiköiden olemassaolon turvaaminen
- Koulutuksen arvostuksen heikkeneminen

STRATEGISET TOIMENPITEET**Ihmiset ja yhteisö**

- Vaikutamme väestörakenteeseen: tuemme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa, markkinoimme kaupunkia muuttajille, edistämme koulutus- ja työmahdollisuuksien rakentamista ja kaavoitamme houkuttelevasti.
- Ehkäisemme syrjäytymistä ja yksinäisyyttä: tuemme ja mahdollistamme järjestöjen ja yhdistysten matalan kynnyksen toimintoja ja kehitämme kansalaisopiston palveluita.
- Tuemme yhteisöllisyyskehitystä kumppanuuksilla ja nostamalla alueiden ja kylien viestiä esiin kaupungin viestinnässä, suhtaudumme positiivisesti eri toimijoiden aktiivisuuteen ja uusien toimintamallien kehittämiseen.
- Vahvistamme Kiteen keskustan vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä luomalla uusia mahdollisuuksia kokea kulttuuria, urheilua ja yhdessäoloa.
- Lisäämme ihmisten yleistä viihtyvyyttä luontoa kunnioittaen ja rakennettua ympäristöä kohentaen.
- Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta vuorovaikutusmahdollisuuksia ja viestintää kehittämällä.
- Huolehdimme kattavien sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuudesta ja laadusta.

Yrittäminen ja elinkeinotoiminta

- Vaikutamme työvoiman saatavuuteen: huolehdimme ajantasaisen koulutuksen saatavuudesta, edistämme muutttoa Kiteelle, tuemme rekrytointeja, edistämme avointen työpaikkojen markkinointia, varmistamme liikenteellisen saavutettavuuden ja pyrimme vaikuttamaan alueen asuntotilanteeseen.
- Monipuolistamme yritysten tukemista tarjoamalla asiantuntijatukea kasvuhaluille ja kansainvälistyville yrityksille – Kitee houkutteleva paikka kasvavalle yritykselle.
- Tehostamme uusien yritysten hakemista Kiteelle uudistamalla toimintamallia ja hankkimalla tarvittavaa asiantuntijuutta.
- Kehitämme aloittelevien ja pienten yritysten tukea.
- Markkinoimme aktiivisesti yritystiloja ja -tontteja mukaan lukien etätyötilat - selvitämme eri toimintamallien edut ja teemme päätökset.
- Keskitämme elinkeinotoimintaa tukevan hanketoiminnan hallinnoinnin yhdelle asiantuntemvalle taholle.
- Varaudumme TE-palveluiden uudistukseen kehittämällä mahdollisimman saumattoman yhteistyömallin työllisyys- ja elinkeinopalveluiden välille.
- Kehitämme lupapalveluita vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita.
- Terävöitämme kärkiviestejämme viestinnässä ja markkinoinnissa.

Laadukkaat, kattavat ja kohtuuhintaiset palvelut

- Muodostamme laadukasta kasvatus- ja koulutuspalvelua tarjoavan tarvetta vastaavan varhaiskasvatus- ja kouluverkon.
- Vastaamme tilojen ja infran suunnittelulla muuttuvan väestön muuttuviin tarpeisiin.
- Mahdollistamme riittävät tietoliikenneyhteydet, varmistamme tavaraliikenteen sujuvuuden ja pidämme yllä toimivaa asiointi- ja palveluliikennettä.
- Pidämme palvelumaksut ja taksat kohtuullisina pitääksemme elämisen kulut järkevällä tasolla.
- Edistämme kaupunkikeskustan toimivuutta ja virkeyttä, mikä tukee monipuolisten palveluiden kehittymistä ja saatavuutta.
- Tuotamme monipuoliset liikunnan ja kulttuurin kehittyvät palvelut, jotka osaltaan lisäävät kiteeläisten viihtyvyyttä ja terveyttä, piristävät matkailutoimintaa ja kohentavat kaupungin imagoa.
- Edistämme yhteistyötä tulevan hyvinvointialueen kanssa ja varmistamme palveluiden sujuvuuden ja saatavuuden.

Luonto ja rakennettu ympäristö

- Huolehdimme ainutlaatuisista, puhtaista ja vetovoimaisista järviolueista.
- Huomioimme luontoarvot ja luonnon kestävä ja pitkäjänteisen virkistyskäytön kaavoituksessa, rakentamisessa ja päätöksenteossa.
- Teemme Hinku-kuntana kestäviä ja hiilineutraaleita ratkaisuja ympäristön parantamis- ja rakentamistoimenpiteissä.
- Sähköistämme asteittain kaupunkiorganisaation omaa liikennettä.
- Pyrimme rakennetun ympäristön suunnittelussa yleisen viihtyvyyden lisäämiseen ja yhteisöjen toimintaedellytysten parantamiseen.
- Parannamme asteittain kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia.
- Tuemme elinkeinojen kehittymistä ympäristöseikat huomioiden.

Elinkeinojen kehittäminen - toimialat

- Vahva ja monipuolinen teollinen tuotanto
- Kehittyvä ja monipuolinen matkailu
- Maa- ja metsätalous ja luonnontuotteet sekä jatkojalostus
- Uusiutuvan energian tuotantomahdollisuuksien edistäminen
- Muotoilu ja suunnittelu eri muodoissaan
- Aika- ja paikkariippumattoman työn mahdollistaminen
- Ennakkoluuloton suhtautuminen uusiin avauksiin

Investoinnit – ankkuri ylös!

- Suunnitelma teollisuuskiinteistöjen ja -alueiden kehittämistarpeista ja toimenpiteistä
- Kiteen kaupunkikeskustan kehittäminen vuoden 2023 loppuun mennessä
- Aimon kehittämisprosessin loppuun saattaminen vuoden 2024 loppuun mennessä
- Kirjaston ja kaupungintalon ratkaisut vuoden 2025 loppuun mennessä
- Infotaulu valtatie kuuden varteen ja mahdollisesti myöhemmin rajanylityspaikan läheisyyteen
- Kesälahden kouluratkaisu ja toimenpiteet vuoden 2025 loppuun mennessä
- Liikuntapaikkasuunnitelmaa ja toimenpiteitä toteutetaan vuosittain
- Puhoksen kanavahankkeessa edetään kannattavuutta arvioiden

Kaupunkistrategiassa asetetut strategiset tavoitteet viedään vuosittain kaupungin talousarvioon ja käyttösuunnitelmaan, joissa määritellään tarvittavat määrärahat ja resurssit. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain osavuosisraporteissa ja tilinpäätöksessä.

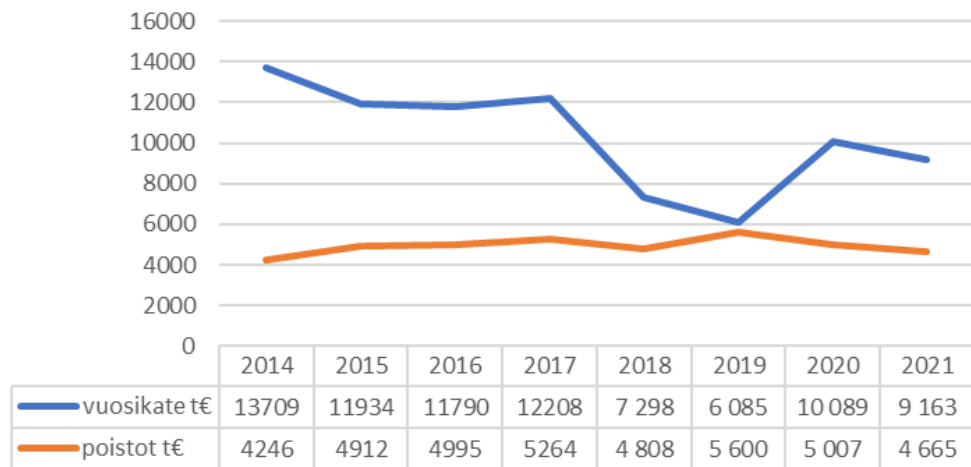
Kaupunkistrategian talouden mittarit ja niiden toteutuminen

Valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian 2021–2025 mukaisia talouden hoidon mittareita ovat:

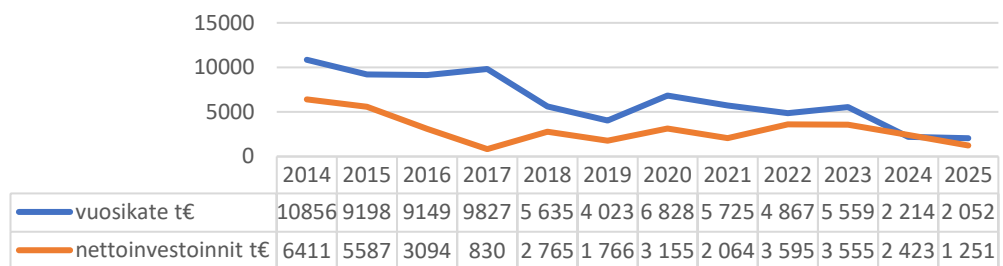
- Veroprosentti maakunnan keskitasolla
- Kaupungin omavaraisuusaste 70 %
- Konsernin lainat ja vuokravastuut enintään 3 700 euroa / asukas
- Konsernin vuosikate riittää kattamaan poistot keskipitkällä aikavälillä (4 vuotta)
 - kriisikuntakriteeristöissä vuosikate 80 % poistoista
- Kaupungin vuosikate ja nettoinvestoinnit ovat tasapainossa keskipitkällä aikavälillä (4 vuotta)

Vuonna 2022 kaupungin tuloveroprosentti on 20,75 % ja maakunnan keskiarvo on 20,76 %. Vuoden 2021 lopussa kaupungin omavaraisuusaste, eli oman pääoman osuus taseen loppusummasta, oli 82,9 % (vertailuvuonna 80,7 %). Konsernin lainat ja vuokravastuut oli 2 081 euroa/asukas (vertailuvuonna 2 109 euroa/asukas). Alla olevista kuvaajista nähdään, että konsernin vuosikate on riittänyt kattamaan poistot vuosina 2014-2018) sekä kaupungin vuosikatteen ja nettoinvestointien tasapaino 2014-2025.

Konsernin vuosikate (t€) ja poistot (t€) vuosina 2014-2021

Kaupungin vuosikate (t€) ja nettoinvestoinnit (t€) vuosina 2014-2025

3 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN PERUSTELUT

3.1 Yleistä

Kaupunginhallitus hyväksyi 3.10.2022 § 268 talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2023–2026 laadintaohjeet ja talousarvioraamin vuodelle 2023.

Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu ja tätä myötä niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämän takia kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Talousarvion valmistelun lähtökohdiana on toiminut vuoden 2022 talousarvio. Vuonna 2023 tapahtuvat toimintaympäristön muutokset on pyritty ennakoimaan talousarvion valmistelussa.

Talousarviossa 2023 kaupungin toimintakate eli nettomenot ovat 27,6 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 muutetun talousarvion 2/2022 toimintakate oli 73,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 verotuloja arvioidaan kertyvän 18,3 miljoonaa euroa, kun muutettuun talousarvioon 2/2022 verotuloja arvioitiin kertyvän 34,2 milj. euroa. Vuonna 2023 valtionosuudet ovat 14,5 milj.euroon, kun ne talousarviossa 2/2022 oli 43,9 milj. euroa. Tilikauden tulos on positiivinen noin 2,6 milj.euroa.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025. Talousarviossa on varauduttu vuoden 2023 palkankorotuksiin 3,1 prosentilla. Korotusprosenttiin on huomioitu vuoden 2023 yleiskorotukset ja järjestelyeräkorotukset, sekä sivukuluvaikutukset. Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta ennustetaan nousevan 0,2 % ja sairausvakuutusmaksun ennustetaan nousevan 0,22 % maksun perusteena olevasta palkasta. Varhaiseläkemenoperusteinen maksu muuttui 1.1.2019 lukien työkyvyttömyysmaksuksi, joka peritään sivukuluna osana palkkaperusteista eläkemaksua.

Vuodesta 2023 alkaen eläkemenoperusteisen maksun korvaa kunnilta ja hyvinvointialueilta perittävä tasausmaksu. Tasausmaksu jaetaan kuntien (45%) ja hyvinvointialueiden (55%) osuuksiin vuoden 2022 toteutuvien palkkasummien suhteessa. Kuntien tasausmaksu jaetaan kuntien kesken samassa suhteessa kuin ne saavat verorahoitusta. Vuoden 2023 tasausmaksu tullaan laskemaan kahdessa osassa, koska hyvinvointialueiden ja kuntien palkkasummajako tarkistetaan vuoden 2023 aikana. Palkkasummajako tehdään ainoastaan vuonna 2023 ja seuraavina vuosina jakosuhteet pysyvät samana.

Kiteen kaupungin tasausmaksun ennakoarvio vuodelle 2023 on 700 000 euroa. Tasausmaksu on jaettu kustannuspaikkojen sivukuluihin 30.6.2022 palveluksessa olleen henkilöstön suhteessa.

Vuonna 2022 palkkatuettujen palkat ja palkkatuki on varattu aiempien vuosien tapaan suoraan toimialoille, joilla on vastuu määrärahan ja tuloarvion seurannasta.

Vuoden 2023 talousarviossa toimialoille on jaettu sisäisinä erinä hallinto- ja henkilöstöhallinnon kustannukset sekä vuokrat. Hallintopalveluiden kustannukset jaetaan 30.6.2022 toteutuneiden toimintamenojen suhteessa. Henkilöstöpalveluiden kustannukset jaetaan 30.6.2022 palveluksessa olleen vakinaisen henkilöstön suhteessa. Sisäiset vuokrat perustuvat toimialojen käyttämiin neliöihin. Tyhjiin tilojen sisäiset vuokrat kohdistetaan kaupunginhallitukselle.

3.2 Kumppanuuspöydät

Syksyllä 2018 käynnistettiin kaupunkistrategian mukaisia kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia lisäävää ja yhteistyötä aktivoivaa kumppanuuspöydät. Vapaamuotoisten kumppanuuspöytätyöjärjestämistä jatketaan vuonna 2023. Kumppanuuspöytätyö esitykset koostetaan kaupungin internet-sivuille ja ne arvioidaan sekä käsitellään johtoryhmässä. Tämän jälkeen toimenpiteet annetaan toimialojen käsiteltäviksi. Toimialat tekevät päätöksensä talousarvion mukaisten määrärahojen puitteissa.

Kumppanuuspöytätyö toimivuutta arvioidaan saatujen kokemusten perusteella ja niiden jatkosta päätetään vuoden 2023 aikana.

Kaupunginhallitus

Palveluista, tapahtumista, muutoksista ja kaupungin toimista tiedotetaan läpinäkyvästi, aktiivisesti ja ennakkoiden. Kuntalaisia kannustetaan osallistumaan ja vaikuttamaan. Elinvoima- ja omistajaohjauksen tulosalueen tavoitteissa on useita viestinnän ja markkinoinnin kehittämiseen liittyviä kumppanuuspöydissä esille nousseita esityksiä.

Tekninen lautakunta

Suuri osa tekniselle lautakunnalle osoitetuista kumppanuuspöytäesityksistä edellyttää kuntatekniikan tulosalueelle kohdistuvia investointeja. Kumppanuuspöytäesitysten toteutukselle ei tällä hetkellä ole kohdennettu omaa yleiskäyttöistä investointimäärärahaa. Sen sijaan esityksiä pyritään yhdistämään investointisuunnitelmaan jo sisältyviin kohteisiin ja tarvittaessa esitetään kohdekohtaisia uusia määrärahoja.

Merkittävimmät aiempien vuosien kumppanuuspöytäkeskusteluissa esillä olleet investointikohteet ovat Kiteen keskustan kaupunkikuvan parantamishanke sekä Linkin ympäristöön suunniteltu leikkipuisto. Nämä hankkeet toteutetaan vuosien 2022-2023 aikana talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Tämän lisäksi tekninen lautakunta on hyväksynyt Kesälahden taajamasuunnitelman ja Puhoksen ympäristösuunnitelman, jotka ohjaavat kyseisten taajamien kehittämistyötä. Kyseessä olevissa suunnitelmissa on huomioitu kattavasti myös kumppanuuspöydissä tehdyt toimenpide-esitykset.

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan tulosalueilla kumppanuuspöytätyö ehdotuksia on tarkasteltu erityisesti liikuntapaikkojen tulevaisuuden osalta.

Vuoden 2022 aikana kaupungin liikuntatoimen edustajat ovat käyneet keskusteluja Puhoksen alueella toimivien aktiivisten yhdistysten, Puhoksen Vesa ry:n ja Puhoksen kehittämissuunnitelman ry:n kanssa. Keskusteluissa päädyttiin treenikontin hankintaan talousarviossa mainittujen kuntoportaiden ja erillisen ulkoliikuntapaikan sijaan. Treenikontin hankinta on hyväksytty sivistys- ja vapaa-ajanlautakunnassa 15.11.2022. Merkittävästi harrastemääriä lisännyttä frisbeegolf-harrastusta tuetaan Kesälahdella laajentamalla frisbeegolf-rataa 18 väyläiseksi.

3.3 Suunnitelmavuodet 2023–2026

Talousarvion laadinnassa tulee huomioida kaupunginvaltuuston 16.5.2022 § 18 hyväksymän Kiteen kaupunkistrategian 2021–2025 asettamat talouden ja toiminnan tavoitteet. Toimialojen tulee tehdä esityksensä myös taloussuunnitelmavuosille 2024–2026 huomioiden vuoden 2023 alusta voimaantulevaksi suunnitellun sote-uudistuksen vaikutukset.

Suunnitelmavuosissa on pyritty huomiomaan talousarvion laadintahetkellä tiedossa olevat suunnitelmavuosia koskevat muutokset toiminnan ja talouden osalta.

3.4 Verotulot

Kuntien verotulot koostuvat kunnallisverosta, yhteisöverosta ja kiinteistöverosta.

Kiteen kaupunginvaltuusto päätti 15.11.2021 § 83 tuloveroprosentiksi 20,75 %. Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen menojen siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttaa kuntien tuloveroprosentteihin, kun kaikkien kuntien vuoden 2022 tuloveroprosenteista leikataan vuonna 2023 yhteensä 12,64 %-yksikköä. Kiteen kaupungin tuloveroprosentiksi 2023 määräytyy siten 8,11 % (nykyinen veroprosentti 20,75 %-12,64%=8,11 %).

Tuloveroa arvioidaan kertyvän vuonna 2023 yhteensä 12,9 milj. euroa, mikä on noin 14,7 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Kaupunki saa vuonna 2023 verotuloja aiemmilta vuosilta korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti, mistä seuraa, että verotulojen taso alenee sote-uudistuksen seurauksena vuonna 2023, mutta alenee ns. verohäntien vaikutusten poistuessa edelleen vuonna 2024.

Kitee on keventänyt tuloverotustaan 0,5 prosenttiyksiköllä vuoden 2014 valtakunnan kireimmän verottajan asemasta kolmeen (3) otteeseen vuosina 2016, 2017 ja 2019 sekä yhden (1) kerran 0,25 prosenttiyksiköllä vuonna 2020.

Pohjois-Karjalan maakunnan keskimääräinen kunnallisveroprosentti ilman soteleikkuria vuonna 2023 on 20,74 %. Suomen keskimääräinen kunnallisveroprosentti vuonna 2021 on 20,01 % ja Kiteen kokoisten 5 001–10 000 asukkaan kuntien keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 21,18 %. Korkein kunnallisveroprosentti on Halsualla 23,50 % ja alhaisin Jomalassa 16,50 %.

Yleinen kiinteistöveroprosentti säilyy vuonna 2023 ennallaan 0,95 prosentissa ja vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti 0,55 prosentissa. Myös muun asunnon kiinteistöveroprosentti säilyy samana eli on 1,10 %. Yleishyödylliset yhteisöt on vapautettu kiinteistöverosta myös vuonna 2023. Kiinteistöveron tuotto säilyy lähes samana vuodesta 2022 vuoteen 2022 ollen 2,9 miljoonaa euroa.

Yhteisöveron tuotto laskee vuoteen 2022 verrattuna, ollen vuonna 2023 yhteensä 2,5 miljoonaa euroa.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2023 yhteensä 18,3 miljoonaa euroa, kun vuoden muutetussa talousarviossa ennakoitiin verotuloja kertyvän 34,2 milj. euroa.

VEROPROSENTIT 2019-2023					
Vuodet	2019	2020	2021	2022	2023*
Tuloveroprosentit					
* Sote-uudistuksen vuoksi kaikkien kuntien tuloveroprosenttia alennetaan 12,64 %:a vuoden 2022 tasosta.					
Kitee	21,00	21,00	21,00	20,75	8,11
5 001–10 000 as. kunnat		20,93	20,93	21,18	8,54
10 001–20 000 as. kunnat	20,76	20,79	20,79	20,72	8,08
Pohjois-Karjala	20,75	20,74	20,74	20,74	8,10
Koko Maa	19,88	19,97	19,97	20,01	7,37

Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentit						
Kitee	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55
Pohjois-Karjala	0,47	0,47	0,47	0,47	0,46	0,47
Koko Maa	0,49	0,49	0,50	0,50	0,51	0,50
Muiden asuntojen kiinteistöveroprosentit						
Kitee	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10
Pohjois-Karjala	1,02	1,02	1,02	1,03	1,03	1,06
Koko Maa	1,17	1,20	1,18	1,21	1,21	1,21

3.5 Valtionosuudet

Vuosi	Valtionosuudet yhteensä €	Erityistä
TP 2012	33 724 206	
TP 2013	34 926 153	Yhdistymisavustus 800 000 €, kuntaliitoksesta johtuva vo-vähennyksen korvaus 155 252 €
TP 2014	37 915 667	Yhdistymisavustus 600 000 €, kuntaliitoksesta johtuva vo-vähennyksen korvaus 155 252 €, harkinnanvarainen vo-korotus 1 470 000 €
TP 2015	36 704 076	Yhdistymisavustus 600 000 €, kuntaliitoksesta johtuva vo-vähennyksen korvaus 155 252 €
TP 2016	37 676 456	Kuntaliitoksesta johtuva vo-vähennyksen korvaus 155 252 €
TP 2017	37 911 710	Kuntaliitoksesta johtuva vo-vähennyksen korvaus 155 252 €, saaristo-osakuntalisä 110 000 €
TP 2018	37 145 074	Ta 2018 Saaristo-osakuntalisä 117 000 €, Ta2018 ennuste 115 860 €
TP 2019	37 168 407	Saaristo-osakuntalisä 115 860 €
TP 2020	42 126 720	Koronasta johtuva kuntien tukeminen 2 344 282 €
TP 2021	41 010 366	Koronatuki 71 910 €
TA 2022 + muutos	43 896 289	Verotulomenetystenkorvaus johtuen matkakulujen määräaikaisesta korvauksesta 242 951 €
TA 2023	14 496 749	Siirtyminen hyvinvointialueelle 1.1.2023

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen menojen siirtyminen hyvinvointialueelle vaikuttaa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin. Valtiovarainministeriöltä saadun ennakkotiedon mukaan uudistuksen voimaantulovaiheessa 1.1.2023 ei ole tiedossa lopullisia siirtolaskelman laskentatekijöitä. Laskelma voidaan päivittää lopulliseksi kesällä/alkusyksystä 2023, jolloin tilinpäätöstiedot vuodelta 2022 valmistuvat. Tulopuolen tarkistus huomioidaan valtionosuudessa taakautuvasti vuodelle 2023 niin, että vaikutuksesta 50 % kohdistuu vuoden 2024 valtionosuuteen ja loput 50 % vuoden 2025 valtionosuuteen. Lisäksi tarkistus huomioidaan pysyvästi valtionosuudessa vuodesta 2024 eteenpäin. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymän (Siun soten) kumulatiivisen alijäämän (sisältää palkkaharmonisointivelan) määrällä on merkittävä vaikutus Pohjois-Karjalan kuntien tulevien vuosien valtionosuuksiin.

Vuoden 2023 valtionosuusarviot perustuvat valtion talousarvioehdotukseen sekä Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennakkotietoihin. Peruspalveluiden valtionosuudet ovat yhteensä 3,2 mrd. euroa koko maan tasolla.

Ennakollisten laskelmien mukaan vuonna 2023 Kiteen kaupungin valtionosuudet ovat yhteensä 14,5 miljoonaa euroa. Peruspalveluiden valtionosuus on 13,5 miljoonaa euroa, josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus 5,0 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensatio 2,1 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien määrä laskee 29,4 miljoonaa euroa vuoden 2/2022 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Valtionosuuslaskelma tarkentuu määräytymisperusteiden muutosten tarkentumisen myötä ja lopullinen valtionosuus voi poiketa arvioidusta.

Peruspalveluiden valtionosuuden lisäksi kaupungin kokonaisvaltionosuuksiin vaikuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus. OKM:n valtionosuuksien määrään vaikuttavat suoritemäärien ja mahdolliset yksikköhintojen muutokset.

3.6 Henkilöstö

Henkilöstöpolitiikka

Uusi kaupunkistrategia laadittiin varsin laaja-alaisesti useiden eri toimijoiden ja sidosryhmien yhteistyönä. Kiteen kaupunkistrategia valtuustokaudelle 2022 – 2025 hyväksyttiin valtuustossa 16.5.2022. Edessä on lukuisia muuttuvia tekijöitä, kuten hyvinvointialueen tuleminen, kouluverk-koselvitys, ammattitaitoisen ja kelpoisen henkilöstön veto- ja pitovoimatekijät, mitkä vaikuttavat henkilöstöön.

Kiteen kaupungin tärkein voimavara palveluiden tuottamiseksi on henkilöstö. Henkilöstöpoliittiset tavoitteet ja henkilöstön työhyvinvoinnin tunnusluvut on määritelty kaupunkistrategiassa vuosille 2022–2025. Kunta-alan työkäytänteet ja työelämän laadun kehittämässä on huomioitava kuntakentän muuttuminen. Kuntalaisten odotukset asiakaspalvelulta ovat kasvaneet ja asiakaspalvelulta odotetaan entistä enemmän. Tavoitteena on luoda hyvä ja luotettava asiakaspalvelukokemus henkilöstömme avaintekijäksi niin sisäisten kuin ulkoisten asiakkaiden palveluun. Tärkeää on huomioida, miten sitoutetaan ja pidetään huolta henkilöstöstä, joka toteuttaa uutta kaupunkistrategiaa. Strategian toteutumista ja tarkastelua tehdään aina talousarvion laadinnan yhteydessä.

Kiteen kaupunki pyrkii edistämään henkilöstönsä työhyvinvointia. Työhyvinvoinnin vaikutus ulottuu organisaatiossa paitsi henkilöstöön myös talouteen. Työhyvinvoinnilla lisätään työn tuottavuutta ja laatua. Organisaatiossa tapahtuu muutoksia hyvinvointialueen muodostuessa 1.1.2023. Kiteen kaupungin siivous- ja ruokapalvelut siirtyvät Polkka Oy:lle. Rajapintayhteistyö niin hyvinvointialueen kuin Polkka Oy:n kanssa vaatii huomioimista sujuvan yhteistyön onnistumiseksi.

Huomiota kiinnitetään työyksiköiden riskien ja vaarojen arviointiin sekä myös muihin henkilöstön työhyvinvointia tukeviin toimenpiteisiin. Työterveysyhteistyön onnistuminen ja vahvistuminen on äärimmäisen tärkeä työkalu työnantajalle henkilöstön työhyvinvoinnissa.

Kehittämisen kohteena vuodelle 2023 on erityisesti henkilöstön ammatillinen osaaminen ja osaamisen oikea kohdistaminen organisaation tarpeisiin muutoksessa. Huomiota kiinnitetään henkilöstön osaamiseen koko organisaation osaamiskartoituksella. Tulosten pohjalta voidaan kohdistaa henkilöstön asiantuntijuutta sekä vahvistaa ammatillista osaamista koulutuksilla tarvittavilta osin.

Henkilöstön kustannuksia ja uusia rekrytointia tulee arvioida perusteellisesti kunkin tehtävän kohdalla tarkastellen tulevia toiminnan sopeuttamisen vuosia. Henkilöstökuluja hallitaan työurien pidentymisellä eläköitymistä hyödyntäen ja ehkäisemällä ennakkoeläköitymisiä. Runsaiden eläköitymisten vuodet ovat taittumassa muutaman seuraavan vuoden jälkeen. Tulevien vuosien haasteena on osaavan, kelpoisen ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuus. Muita työhyvinvoinnin toimenpiteitä ovat työkyvyn tukeminen eri elämänvaiheissa ja lähiesimiestyön tukeminen. Sairauspoissaoloja pyritään edelleen hillitsemään erilaisilla työkykyä tukevilla toimenpiteillä.

Henkilöstömenojen kehitys vuosina 2013–2023

2013	2014	2015	2016	2017*)	2018	2019	2020	2021	TA + muutos 2/2022	TA** 2023
31,5 milj.€	31,4 milj.€	32,4 milj.€	33,2 milj.€	14,9 milj.€	15,4 milj.€	16 milj. €	16,4 milj.€	17,2 milj.€	17,5 milj.€	15,9 milj.€

*) Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Siun sote aloitti toimintansa 1.1.2017.

**) Siivous- ja ateriapalveluiden siirto Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy:lle 1.1.2023

Henkilöstömäärän kehitys toimialoittain											
Kaupunginhallitus	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Arvio 31.12.2022	Muutos vrt. 2013
vakituiset	30	25	26	23	19	19	15	20	14	15	-15
määräaikaiset	2	3	3	1	1	0	5	5	5	6	4
sijaiset	6	0	0	1	1	1	2	0	1	1	-5
työllistetyt	5	2	5	3	12	16	13	12	14	14	9
oppisopimussuhteinen	1	1	0	0	0	2	1	0	1	0	-1
oppilas, harjoittelija		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kaupunginhallitus yhteensä	44	31	36	28	33	38	36	37	35	36	-8
Sivistyslautakunta	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Arvio 31.12.2022	Muutos vrt. 2013
vakituiset	192	187	184	178	182	176	177	180	176	167	-25
määräaikaiset	21	26	21	15	22	39	48	50	42	64	43
sijaiset	16	4	14	10	10	15	13	12	16	11	-5
työllistetyt	18	1	11	9	17	11	18	6	13	11	-7
oppisopimussuhteinen	2	1	1	1	0	1	1	2	0	0	-2
oppilas, harjoittelija		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sivistyslautakunta yhteensä	249	219	231	213	231	242	257	250	247	253	4
Ympäristölautakunta	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Arvio 31.12.2022	Muutos vrt. 2013
vakituiset	3	3	4	3	3	4	3	3	3	3	0
määräaikaiset				1						0	0
sijaiset										1	1
työllistetyt	1			1							-1
oppisopimussuhteinen											0
oppilas, harjoittelija											0
Ympäristölautakunta yht.	4	3	4	5	3	4	3	3	3	4	0
Tekninen lautakunta	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Arvio 31.12.2022	Muutos vrt. 2013
vakituiset	71	68	66	64	66	64	58	62	60	59	-12
määräaikaiset	0	1	4	3	2	3	2	5	3	4	2
sijaiset	14	11	6	11	5	11	8	9	13	10	-4
työllistetyt	4	0	9	3	9	6	11	9	6	15	11
oppisopimussuhteinen	3	0	0	0	0	1	1	1	1	2	-1
oppilas, harjoittelija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta yht.	92	80	83	81	82	85	80	86	83	90	-2
Kaikki yhteensä	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Arvio 31.12.2022	Muutos vrt. 2013
vakituiset	296	283	280	268	270	263	253	265	253	244	-52
määräaikaiset	23	30	28	20	25	42	55	60	50	74	51
sijaiset	36	15	20	22	16	27	23	21	30	23	-13
työllistetyt	28	3	25	16	38	33	42	27	33	40	12
oppisopimussuhteinen	6	2	1	1	0	4	3	3	2	2	-4
oppilasharjoittelija	0			0	0	0	0	0	0	0	0
Kaikki toimielimet yhteensä	389	333	354	327	349	369	376	376	368	383	-6

Henkilöstömäärä oli 31.12.2021 yhteensä 368 henkilöä, joista vakinaisia 265. Vuonna 2022 keskimääräisen henkilöstömäärän arvioidaan olevan noin 385 henkilöä, eli 13 henkilöä arvioitua talousarviota enemmän. Keskimäärin henkilöstömäärän kokonaisuudessaan arvioidaan vuonna 2023 olevan yhteensä noin 330 henkilöä hyvinvointialueen muodostumiseen liittyvät liikkeenluovutukset 1.1.2023 huomioiden. Siivous- ja ruokapalveluiden henkilöstön liikkeenluovutuksessa poistuu n. 60 henkilöä Kiteen kaupungin palveluksesta ja n.10 henkilöä Siun soten kohteisiin työllistyneistä. Vastaavasti Ketin purkautumisen myötä vuoden 2023 alusta kaupungin palveluksessa aloittaa kolme henkilöä.

Vuoden 2022 aikana arvioidaan eläköityvän Kiteen kaupungin palveluksesta 17 vakinaista henkilöä ja vuosina 2023–2028 yhteensä 45 vakinaista henkilöä muuttuneessa organisaatiossa.

Vuoden 2022 sairauspoissaolojen arvioidaan kasvavan yli 5 000 päivään runsaiden korona- ja flunssatartuntojen vuoksi.

Eläköitymisen toteutuminen 2013–2022 ja ennuste 2023–2028

Toimiala	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	YHT.
Kaupunginhallitus	0	2	1	1	1	2	2	3	1	0	1	0	3	0	0	0	17
Sivistyskeskus	8	7	9	11	9	11	11	9	5	12	7	6	7	7	5	3	124
Tekninen	4	5	1	3	4	4	7	3	7	5	3	0	1	1	1	0	49
YHTEENSÄ	12	14	11	15	14	17	20	15	13	17	11	6	11	8	6	3	190

Sairauspoissaolojen kehitys 2013 - 2022

Toimielin	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021	Arvio 2022
	Kalent.pv.	Kalent.pv.	Kalent.pv.	Kalent.pv.	Kalent.pv.	Kalent.pv.	Kalent.pv.	Kalent.pv.	Kalent.pv.	Kalent.pv.
Kaupunginhallitus	490	216	159	286	538	336	373	215	201	350
Sivistys	2412	2864	3062	2126	2633	2533	2337	2885	2986	3324
Tekninen	1746	1761	876	1491	1340	974	1148	1908	1095	1339
Yhteensä	4648	4841	4097	3903	4511	3843	3858	5008	4282	5013

3.7 Investoinnit

Talousarvion vuoden 2023 investointimenot ovat -4,6 miljoonaa euroa ja -tulot 1,3 miljoonaa euroa. Investointien nettosumma on -3,5 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 3,0 miljoonaa euroa.

Investointiohjelmaan sisältyy elinvoimaa, kuntakuvaa, alueiden vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä lisääviä rakentamishankkeita mm. Kiteentien joukkoliikenne ja pysäköintijärjestelyt ja Kiteentien kevyen liikenteen järjestelyt, Puhoshallin muutostyöt sekä Kiteen Aimo – investointihanke.

3.8 Vieras pääoma

Pitkäaikaista korollista lainaa on suunnitelmallisesti vähennetty vuodesta 2014 lähtien. Vuoden 2013 lopussa lainan määrä oli 24,4 miljoonaa euroa, josta kassalainaa oli 6,2 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 lopussa lainaa oli 3,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 ei ole otettu uutta pitkäaikaista lainaa. Alla olevassa taulukossa on esitetty vuosittainen lainamäärän muutos.

Vuoden 2023 korkokuluiksi arvioidaan nykyisellä lainakannalla 30 000 euroa.

Suunnitelmanmukaiset lainojen lyhennykset ovat vuonna 2023 yhteensä 881 000 euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2023 enintään 0,5 miljoonaa euroa.

Vuosi	Lainamäärä milj. €	Pitkäaikaisten lainojen osuus lainoista milj. €	Kassa lainojen osuus lainoista milj. €	Lainamäärän muutos, milj. €
TP 2014	21,8	18,1	3,7	-2,6
TP 2015	17,4	13,7	3,7	-4,4
TP 2016	12,9	11,9	1,0	-4,5
TP 2017	8,1	8,1	0	-4,8
TP 2018	4,8	4,8	0	-3,3
TP 2019	3,5	3,5	0	-1,3
TP 2020	4,2	4,2	0	+0,7
TP 2021	3,4	3,4	0	-0,8
TA 2022	2,5	2,5	0	-0,9
TA 2023	1,6	1,6	0	-0,9

4 TALOUSARVION SITOVUUS JA TALOUSARVIOSSA ANNETTAVAT TOIMIVALTUUDET

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuusto hyväksyy vuoden loppuun mennessä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvion. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuusto hyväksyy myös taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kaupungin toiminnassa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarvion sitovia eriä ovat kaupunginvaltuuston hyväksymät toiminnan tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuustaso päätetään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Talousarvion sitovuus valtuustoon nähden tarkoittaa sitä, että asetettua tavoitetta ei saa alittaa eikä annettua määrärahaa (brutto tai netto) ylittää tai tuloarviota alittaa ilman valtuuston lupaa. Ensisijaisesti määrärahasta ja tavoitteesta vastuussa oleva(t) tilivelvolliset kattavat mahdollisen tarpeen oman sitovan kokonaisuuden sisältä. Jos kattamista ei pystytä tekemään, tilivelvollisten tulee esittää hyvissä ajoin valtuustolle määrärahan tarve, tavoitteen muutos ja esitys, miten syntynyt rahoitustarve katetaan.

4.1 Talousarvion sitovuus

4.1.1 Talousarvion sitovuus kaupunginvaltuustoon nähden

Kiteen kaupungissa talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on seuraava:

Käyttötalousosa:

Tulosalueiden (13 kpl) sitovat toiminnan tavoitteet ja toimintakate.

Tuloslaskelmaosa:

Verotulot ja valtionosuudet

Investointiosa:

Yksittäisen yli 1 milj.euron hankkeen investointimeno (netto) on valtuustoon nähden sitova. Kaupunginhallituksen ja lautakuntien investointimenojen (netto) yhteissumma on valtuuston nähden sitova.

Valtuusto päättää yksittäisistä yli 1 milj. euron kustannusarvion hankkeista. Kaupunginhallituksen investointiosaan sisältyy yli 0,5 milj.euron kustannusarvion hankkeet.

Rahoitusosa:

Korollisten lainojen muutos ja antolainojen lisäys

4.1.2 Talousarvion sitovuus kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin nähden

Kiteen kaupungissa talousarvion sitovuus kaupunginhallitukseen ja lautakuntiin nähden on seuraava:

Käyttötalousosa:

Tulosyksikön sitovat toiminnan tavoitteet ja toimintakate.

Investointiosa:

Kunkin toimielimen yksittäisen hankkeen tai kalustohankinnan investointimeno on kaupunginhallitukseen tai lautakuntiin nähden sitova.

4.1.3 Yhteenvedo käyttötalousosan valtuuston nähden sitovista määrärahoista

Seuraavassa taulokossa on esitetty yhteenvedo talousarvion käyttötalousosan nähden sitovista määrärahoista sekä tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat.

Tulosalue	TA 2023 toimintakate	Tilivelvolliset
Tarkastustoimi	-31 000	Tarkastuslautakunnan jäsenet
Yleishallinto	-2 680 950	Kaupunginhallituksen jäsenet kaupunginjohtaja talousjohtaja hallintopäällikkö
Elinvoima ja omistajaohjaus	-4 481 387	Kaupunginhallituksen jäsenet kaupunginjohtaja maankäyttöpäällikkö
Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto	- 247 283	Sivistys- ja vapaa-aikalautakun- nan jäsenet sivistysjohtaja
Varhaiskasvatus	- 4 482 312	Sivistys- ja vapaa-aikalautakun- nan jäsenet sivistysjohtaja varhaiskasvatuksen päällikkö
Peruskoulutus	- 11 257 872	Sivistys- ja vapaa-aikalautakun- nan jäsenet sivistysjohtaja
Toisen asteen koulutus	-2 097 742	Sivistys- ja vapaa-aikalautakun- nan jäsenet sivistysjohtaja lukion rehtori
Vapaa-aikapalvelut	- 2 332 907	Sivistys- ja vapaa-aikalautakun- nan jäsenet sivistysjohtaja vapaa-aikapäällikkö
Joukkoliikenne	- 149 928	Sivistys- ja vapaa-aikalautakun- nan jäsenet sivistysjohtaja
Rakentaminen ja ympäristön valvonta	- 208 482	Ympäristölautakunnan jäsenet ympäristöpäällikkö
Teknisen toimen hallinto	- 78 834	Teknisen lautakunnan jäsenet tekninen johtaja
Toimitilat	1 702 712	Teknisen lautakunnan jäsenet tekninen johtaja toimitilapäällikkö
Kuntatekniikka	- 1 207 649	Teknisen lautakunnan jäsenet tekninen johtaja kuntatekniikan päällikkö

4.1.4 Yhteenveto investointiosan valtuuston nähden sitovista määrärahoista

Seuraavassa taulokossa on yhteenveto talousarvion investointiosan valtuuston nähden sitovista määrärahoista sekä tilivelvolliset luottamushenkilöt ja viranhaltijat. Luvussa 10 on esitetty yksityiskohtainen investointiohjelma.

Toimielin	TA 2023 investointimenot yhteensä netto	Tilivelvolliset
Kaupunginhallitus	-1 089 000	Kaupunginhallituksen jäsenet kaupunginjohtaja
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	-500 000	Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet sivistysjohtaja
Tekninen lautakunta	-1 885 650	Teknisen lautakunnan jäsenet tekninen johtaja

4.2 Talousarviossa annettavat toimivaltuudet vuodelle 2023

Kiteen kaupungin euromääräiset toimivaltuudet (alv 0 %) vuodelle 2023 ovat seuraavat:

Toimielin / viranhaltija	Sopimukset, sitoumukset ja hankehakemuksen omarahoitusosuus	Tavaroiden ja palveluiden hankkiminen/ostaminen
Kaupunginhallitus	500 000 euroa ja suuremmat	alle 1 000 0000 euroa
Lautakunnat	alle 500 000 euroa	alle 500 000 euroa
Kaupunginjohtaja	alle 120 000 euroa	alle 120 000 euroa
Talousjohtaja	alle 80 000 euroa	alle 80 000 euroa
Sivistysjohtaja	alle 80 000 euroa	alle 80 000 euroa
Tekninen johtaja	alle 150 000 euroa	alle 150 000 euroa
Hallintopäällikkö	alle 30 000 euroa	alle 30 000 euroa
Maankäyttöpäällikkö	alle 60 000 euroa	alle 60 000 euroa
Asuntosihtööri	alle 5 000 euroa	alle 5 000 euroa
Vapaa-aikapäällikkö	alle 30 000 euroa	alle 30 000 euroa
Varhaiskasvatuksen päällikkö	alle 30 000 euroa	alle 30 000 euroa
Lukion rehtori	alle 30 000 euroa	alle 30 000 euroa
Kirjastotoimenjohtaja	alle 30 000 euroa	alle 30 000 euroa
Perusopetuksen rehtori (Arppen koulu)	alle 10 000 euroa	alle 10 000 euroa
Perusopetuksen toiminnasta vastaavat rehtorit, yksiköiden esimiehet (kko, nuoriso, kulttuuri, liikunta)	alle 5000 euroa	alle 5000 euroa
Kuntatekniikanpäällikkö	alle 60 000 euroa	alle 60 000 euroa
Toimitilapäällikkö	alle 60 000 euroa	alle 60 000 euroa
Ympäristöpäällikkö	alle 15 000 euroa	alle 15 000 euroa
Kaupunginpuutarhuri	alle 30 000 euroa	alle 30 000 euroa

Hankintavaltuudet koskevat kunkin omaa hallintokuntaa, tulosaluetta tai tulosyksikköä.

Tavaroiden ja palveluiden hankkiminen/ostaminen -tarkoittaa kertahankintaa eli yksittäistä ostotapahtumaa.

Sopimukset ja sitoumukset– tarkoittaa toistaiseksi voimassaolevien sopimuksen tai sitoumuksen kokonaisuuden arvoa enimmillään 4 vuoden tarkastelujaksolla.

Hankehakemuksen omarahoitusosuus tarkoittaa yksittäisen hankkeen omarahoitusosuutta.

Talousarvioon sisältyvistä yksittäisistä hankinnoista päättää kukin toimielin tai tilivelvollinen viranhaltija talousarviossa annettujen määrärahojen puitteissa. Käyttötalouteen kirjataan irtaimistohankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa. Yli 10 000 euron irtaimistohankinnasta tulee olla määrärahavaraus talousarvion investointiosassa.

Kaupungin kaikissa hankinnoissa on noudatettava julkisista hankinnoista annettuja säädöksiä ja kaupunginhallituksen 21.9.2020 hyväksymää hankinta-ohjetta.

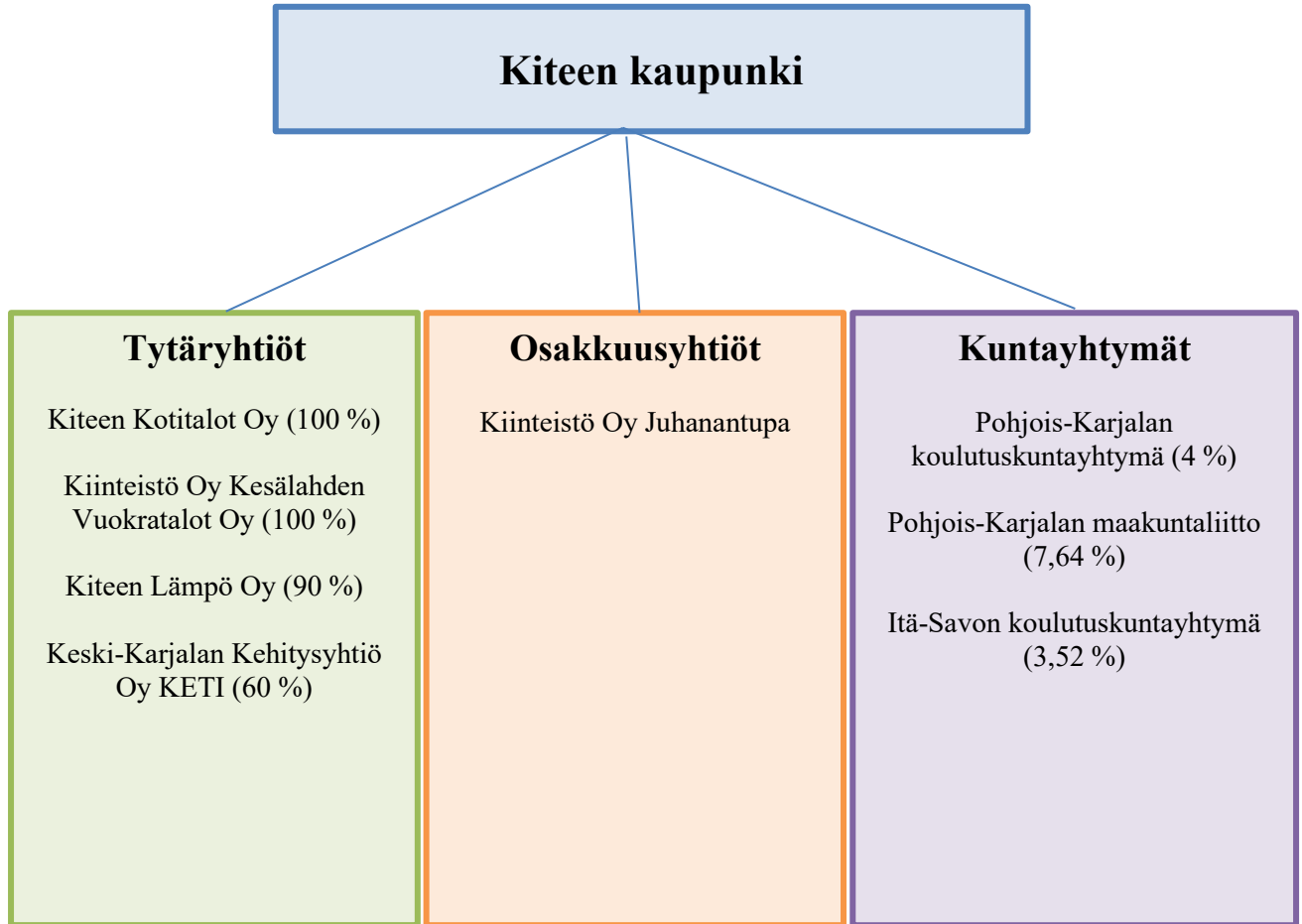
5 ALIJÄÄMÄN KATTAMISVELVOLLISUUS JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), jolla kattamaton alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 23.6.2014 § 46 Kiteen kaupungin talouden tasapainottamissuunnitelman ja toimenpideohjelman vuosille 2014–2018. Aikaisempina vuosina kertyneet alijäämät saatiin katetuksi vuoden 2015 lopussa, jolloin kertynyttä ylijäämää oli 4,2 miljoonaa euroa. Kiteen kaupungin tilinpäätöksen 2021 mukainen taseen ylijäämien määrä on 26,7 miljoonaa euroa. Kaupungin taseessa ei ole kattamatonta alijäämää.

6 KITEEN KAUPUNGIN KONSERNI

Kiteen kaupungin tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt

Lisäksi Kiteen kaupungilla on muita konsernin ulkopuolisia omistuksia, joista olennaisimmat ovat Pohjois-Karjalan sähkö Oy 4,0 % omistusosuudella ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy 8,31 % omistusosuudella.

6.1 Konserniyhteisöille asetetut tavoitteet

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää mm. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kiteen kaupungin konserniohjeet on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 30.11.2017 § 18 ja ne ovat tulleet voimaan 8.1.2018 alkaen.

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kuntalain mukaan kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Konserniohjauksen välineet ovat omistajapolitiikka, omistajaohjaus, konserniohjeet, tavoite- ja tulossopimukset strategisesti merkittävimpien yritysten kanssa sekä hallitusten nimittäminen.

Kaupungin konserniohjeen mukaan valtuusto päättää tytäryhteisöille asetettavista toiminnan ja taloudellisista tavoitteista kaupungin talousarvion käsittelyn yhteydessä. Ohjeen mukaan kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös kaupungin osakkuusyhteisöissä.

6.1.1 Kiteen Lämpö Oy

Kiteen Lämpö Oy on Kiteen kaupunkikeskustan alueella lämpöenergiaa tuottava ja jakava osakeyhtiö. Yhtiön osakkeista omistaa Kiteen kaupunki 90 % ja Pohjois-Karjalan Sähkö Oy 10 %.

Kiteen Lämpö Oy on kaupungin strategista omistamista, jonka tehtävänä ei ole tuottaa ensisijaisesti voittoa omistajalleen, vaan tavoitteena on turvata energiahuollon toimintavarmuus, hinnan kilpailukyky sekä energiatoimialan paikallinen kehittäminen.

Kiteen kaupungin tärkeä kilpailutekijä on panostukset uusiutuvaan ja päästöttömään energiaan.

LUONTO JA RAKENNETTU YMPÄRISTÖ		
Strateginen toimenpide:		
<i>Tuemme elinkeinojen kehittymistä ympäristöseikat huomioiden.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kiteen Lämpö Oy	Energiantuotannossa öljyn osuus mahdollisimman pieni *) v. 2023 uuden Arppen lämpökeskuksen rakentamisaikaisen varalämmön tuotanto öljyllä nostaa väliaikaisesti prosentti-osuutta	Alle 3 % *)
LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Pidämme palvelumaksut ja taksat kohtuullisina pitääksemme elämisen kulut järkevällä tasolla.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kiteen Lämpö Oy	Kaukolämmön hinta €/MWh (Valtakunnallinen keskiarvo energia + tehomaksu 91,29 €/MWh sis. alv, tilasto 7/2022)	Kaukolämmön hinta, energia + tehomaksu 89,80 €/MWh sis. alv
Strateginen toimenpide:		
<i>Edistämme kaupunkikeskustan toimivuutta ja virkeyttä, mikä tukee monipuolisten palveluiden kehittymistä ja saatavuutta.</i>		
Kiteen Lämpö Oy	Kaukolämmön toimintavarmuus	Ennakoimattomia keskeytyksiä 0 kpl

6.1.2 Kiteen Kotitalot Oy

IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Lisäämme ihmisten yleistä viihtyvyyttä luontoa kunnioittaen ja rakennettua ympäristöä kohentamalla.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kiteen Kotitalot Oy	Kiinteistöjen toimenpidesuunnitelman päivittäminen.	Päivitetään vuoden 2023 aikana.
YRITTÄMINEN JA ELINKEINOTOIMINTA		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vaikutamme työvoiman saatavuuteen: huolehdimme ajantasaisen koulutuksen saatavuudesta, edistämme muuttoa Kiteelle, tuemme rekrytointeja, edistämme avointen työpaikkojen markkinointia, varmistamme liikenteellisen saavutettavuuden ja pyrimme vaikuttamaan alueen asuntolanteeseen.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kiteen Kotitalot Oy	Viihtyisät ja turvalliset kuntakonsernin asunnot Asuntojen tehokas vuokraus koko asuntokannassa	Asukasvaihtuvuus enintään 22 % Yhden talon KV-putkiston uusiminen vuoden 2023 aikana. Totetuu/ei toteudu. Asuntojen käyttöaste 90 %
LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Pidämme palvelumaksut ja taksat kohtuullisina pitääksemme elämisen kulut järkevällä tasolla.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kiteen Kotitalot Oy	Talouden tasapainossa pitäminen/tyhjien asuntojen määrä. Kohtuullinen vuokrataso	Tyhjät asunnot (6 kk): enintään 20 kpl Vuokrataso lähellä vuoden 2022 tasoa kustannusten nousu huomioiden. Keskineliövuokra 2022: 8,87 €/jm ² /kk.

Kiteen kaupunginvaltuusto päätti 25.6.2018 § 19, että Kiteen Kotitalot Oy pitkän aikavälin suunnitelma ja merkittävät toimenpiteet tuodaan valtuustolle tiedoksi ja hyväksyttäväksi vuosittain. Pitkän aikavälin tavoitteita on toteutettu kiinteistökannan vähentämisellä vuosien 2020 – 2022 aikana. Asuntokannan toimenpidesuunnitelman päivittämistä jatketaan.

Asuntojen käyttöasteen pysyminen yli 90%:n turvaa talouden vakautta. Asukasvaihtuvuus kuvaa asukkaiden pysyvyyttä.

Yhtiöllä on vuokrattavissa 406 asuntoa. Tyhjien asuntojen 20 kpl tavoitteen lähtökohtana on 30.9.2022 yli puoli vuotta tyhjänä olleet 16 asuntoa (ilman purkutaloa).

Vuokrataso pyritään pitämään lähellä kuluvan vuoden tasoa huomioiden kustannusten nousu. Hallitus päättää joulukuussa vuokrasta, jotka tulevat voimaan maaliskuun alussa. Keskineliövuokraan ei sisälly Rantapiha.

6.1.3 Kiinteistösaakeyhtiö Kesälahden Vuokratalot

Kiteen kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalot on taloudellisissa vaikeuksissa eikä ole pystynyt hoitamaan kaikkia velvoitteitaan, vaan on tarvinnut kaupungin tukea viime vuosina.

Kiteen kaupunginvaltuusto päätti 24.6.2019 § 37, että Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratalot säilytetään itsenäisenä yhtiönä ja sitä ei pureta. Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratalojen tavoitteeksi asetettiin nostaa asuntojen käyttöaste yli 90 %:n ja talouden vakauttaminen vaiheittain vuoteen 2025 mennessä.

Kaupunginvaltuusto edellytti päätöksessään, että Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratalot alaskirjaa tarpeeseen nähden liian suuren rakennuskannan vuosina 2019–2025. Kaupunginvaltuusto sitoutui avustamaan yhtiötä tavoitteeseen pääsemiseksi.

Tavoitteeseen pääsemiseksi yhtiö on laatinut toimenpidesuunnitelman ja päivittää sen vuoden 2023 aikana. Suunnitelman avulla ylikapasiteettia on purettu.

Yhtiö tekee edelleen toimenpiteitä, joilla käyttöaste ja talous saadaan kestäväälle tasolle. Yhtiön hoitokate on vahvistunut, mutta lainojen lyhennyksistä ja purkukustannuksista yhtiö ei olisi selvinnyt ilman kaupungin myöntämiä avustuksia.

Käytössä olevan asuntokannan käyttöaste on vuonna 2022 ollut n. 65 %. Käyttöastetta on vahvistanut Ukrainan sodasta johtuva tilapäismajoituksen tarve. Yhtiöllä on käytössä kuusi taloa, joissa on vuokrattavissa 93 asuntoa.

IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Lisäämme ihmisten yleistä viihtyvyyttä luontoa kunnioittaen ja rakennettua ympäristöä kohen- taen.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratalot	Kiinteistöjen toimenpidesuunnitelman päivittäminen. Poistetaan ylikapasiteettia.	Päivitetään vuoden 2023 aikana. Yhden talon osalta purkupäätös, ARAlta purkulupa ja päätös purkuavustuksesta.
YRITTÄMINEN JA ELINKEINOTOIMINTA		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vaikutamme työvoiman saatavuuteen: huolehdimme ajantasaisen koulutuksen saatavuudesta, edistämme muuttoa Kiteelle, tuemme rekrytointeja, edistämme avointen työpaikkojen markkinointia, varmistamme liikenteellisen saavutettavuuden ja pyrimme vaikuttamaan alueen asun- totilanteeseen.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratalot	Viihtyisät ja turvalliset kuntakonsernin asunnot	Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalojen käyttöaste 70 % vuoden 2023 loppuun mennessä.

LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Pidämme palvelumaksut ja taksat kohtuullisina pitääksemme elämisen kulut järkevällä tasolla.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratot	Kohtuullinen vuokrataso kuntakonsernin asunnoissa.	Vuokrataso lähellä vuoden 2022 tasoa kustannusten nousu huomioiden. Keskineliövuokra 2022: 9,72 €/jm ² /kk.

6.1.4 Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy

Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy on Keski-Karjalan kuntien omistama elinkeinoyhtiö, jonka tehtävänä on Keski-Karjalan elinkeinopolitiikan edistäminen, kehittäminen ja toteuttaminen sekä elinkeinoasioiden hoidon ja yhteistoiminnan järjestäminen ja organisoiminen.

Kaupunginhallitus on 1.7.2022 päättänyt, että Kiteen kaupunki yhteistyössä Tohmajärven kunnan ja Rääkkylän kunnan kanssa antaa omistajaohjausmääräyksen Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:n toiminnan lakkauttamisesta. Yhtiön toiminta lakkaa 31.3.2023.

Keski-Karjalan kunnat rahoittavat kehitysyhtiön toimintaa. Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:n kolmen kuukauden maksuosuuteen on tehty 50 000 euron talousarviovaraus.

7 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut, euroa (ulkoiset ja sisäiset)

	TA+MUUT. 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	16 483 961	12 491 439	12 503 339	12 491 439	12 479 539
MYYNITUOTOT	7 273 162	3 968 652	3 980 552	3 968 652	3 956 752
MAKSUTUOTOT	479 740	442 410	442 410	442 410	442 410
TUET JA AVUSTUKSET	1 272 184	1 247 929	1 247 929	1 247 929	1 247 929
MUUT TOIMINTATUOTOT	7 458 875	6 832 448	6 832 448	6 832 448	6 832 448
TOIMINTAKULUT	-90 056 403	-40 045 073	-40 025 327	-39 995 073	-39 964 819
HENKILÖSTÖKULUT	-17 527 183	-15 871 243	-15 831 497	-15 821 243	-15 807 089
PALKAT JA PALKKIOT	-13 917 202	-12 568 946	-12 536 173	-12 527 551	-12 514 865
HENKILÖSIVUKULUT	-3 609 981	-3 302 297	-3 295 324	-3 293 692	-3 292 224
ELÄKEKULUT	-3 083 330	-2 797 914	-2 792 335	-2 790 976	-2 789 773
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-526 651	-504 383	-502 989	-502 716	-502 451
PALVELUJEN OSTOT	-61 253 873	-14 047 291	-14 067 290	-14 047 290	-14 037 590
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 623 000	-3 036 367	-3 036 367	-3 036 367	-3 030 467
AVUSTUKSET	-2 214 000	-2 584 671	-2 584 671	-2 584 671	-2 584 671
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 438 347	-4 505 502	-4 505 502	-4 505 502	-4 505 002
TOIMINTAKATE	-73 572 442	-27 553 634	-27 521 988	-27 503 634	-27 485 280
VEROTULOT	34 177 000	18 251 000	17 334 000	17 499 000	17 499 000
VALTIONOSUUDET	43 896 289	14 496 749	12 037 012	11 691 943	12 813 256
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	365 700	364 900	364 900	364 900	364 900
KORKOTUOTOT	14 000	13 000	13 000	13 000	13 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	385 200	385 400	385 400	385 400	385 400
KORKOKULUT	-32 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 500	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
VUOSIKATE	4 866 547	5 559 015	2 213 924	2 052 209	3 191 876
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 960 870	-2 985 080	-2 985 080	-2 985 080	-2 985 080
TILIKAUDEN TULOS	1 905 677	2 573 935	-771 156	-932 871	206 796
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 905 677	2 573 935	-771 156	-932 871	206 796
Toimintatuotot/toimintamenot, %	18,3	31,2			
Vuosikate/poistot %	164,4	186,2			
Vuosikate, euro/asukas	499	570			
Kertynyt ylijäämä	28,6	31,1			
Asukasmäärä vuoden lopussa	9 753	9 757			

Talousarviovuoden 2023 tietojen vertailussa edellisiin vuosiin tulee ottaa huomioon, että sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämismenot ja tätä myötä niiden kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa.

8 RAHOITUSOSA**Rahoituslaskelma, euroa**

	TA+MUUT. 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	4 866 547	5 559 015	2 213 924	2 052 209	3 191 876
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0	80 000	80 000	80 000	80 000
	4 866 547	5 639 015	2 293 924	2 132 209	3 271 876
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-4 819 500	-4 645 900	-2 778 000	-1 534 000	-1 155 000
RAHOITUSOSUUEDET INVESTOINTIMENOIHIN	1 025 000	1 171 250	435 000	363 000	20 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	200 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
	-3 594 500	-3 554 650	-2 423 000	-1 251 000	-1 215 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 272 047	2 084 365	-129 076	881 209	2 056 876
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-880 866	-880 866	-620 152	-120 152	-120 152
	-380 866	-380 866	-120 152	379 848	379 848
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-380 866	-380 866	-120 152	379 848	379 848
Vaikutus maksuvalmiuteen	891 181	1 703 499	-249 228	1 261 057	2 436 724

9 KÄYTTÖTALOUSOSA

9.1 Tarkastuslautakunta (toimielin)

9.1.1 Tarkastustoimi (tulosalue)

Tilivelvolliset: Tarkastuslautakunnan jäsenet

Tulosityksiköt:
Tarkastustoimi

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Tarkastuslautakunnan toiminta jatkuu vuonna 2023 saman sisältöisenä kuin edellisenäkin vuonna.

TALOUSARVIO 2023

Sitovat toiminnan tavoitteet:

TARKASTUSLAUTAKUNTA		
Strateginen toimenpide:		
	Toimenpiteet	Mittari
Tarkastustoimi	Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan arviointi.	Asian käsittelymäärä 3 kokouksessa.
	Kirjallisten selvitysten pitäminen korkealla tasolla viranhaltijoiden kuulemisissa	Vähintään puolet kuulemisista myös kirjallisena
	Kaupungin investointien suunnittelun ja toteutuksen seuranta.	Talousarvion noudattaminen 2 kokouksessa.
	Tutustumiskäyntien määrä.	3 tutustumiskäyntiä/vuosi.
	Kutsutaan kaupunginvaltuuston, -hallituksen sekä valtuustoryhmien puheenjohtajisto kokoukseen.	1 kokouksessa vuosittain.

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Lautakunnan kokousten määrä	8	9	9	9	9	9

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-27 046	-33 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Toimintakate	-27 046	-33 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000

9.2 Kaupunginhallitus (toimielin)

9.2.1 Yleishallinto (tulosalue)

Tilivelvolliset: kaupunginhallituksen jäsenet, kaupunginjohtaja, talousjohtaja, hallintopäällikkö

Tulosityksiköt:

Vaalit
Luottamushenkilöhallinto
Hallintopalvelut
Henkilöstöpalvelut
Työllisyyden hoito
Rahoituserät

Toiminta-ajatus

Kaupunkikonsernin johtaminen kaupungin vision ja strategisten tavoitteiden mukaisesti.

TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kiteen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 16.5.2022 kaupunkistrategian valtuustokaudelle 2021–2025. Kaupunkistrategia ohjaa työskentelyä nelivuotiskautena.

Yleishallinnon tulosalueeseen sisältyvät vaalit, luottamushenkilöhallinto, hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, työllisyys ja rahoituserät.

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit. Vuonna 2024 järjestetään kahdet vaalit: presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa vuodesta 2025 lukien.

Kiteen kaupunginvaltuustossa on 35 jäsentä valtuustokaudella 2021–2025. Kaupunginhallituksen alaisia vaikuttamistoimielimiä valtuustokaudella 2021–2025 ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, Keski-Karjalan kuntien yhteinen vammaisneuvosto, Keski-Karjalan seudullinen romanasian yhteistyöryhmä, perinnetoimikunta ja kumppanuuspyödyt. Siun soten neuvottelukunnan toiminta lakkautuu 31.12.2022.

Hyvinvointialue ja kunnat ovat tehneet sopimuksen ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä 1.1.2023 alkaen.

Kiteen kaupungin organisaatio muuttuu siivous- ja ruokapalveluiden liikkeenluovutuksen ja hyvinvointialueiden muodostumisen myötä 1.1.2023 lukien.

Valtakunnalliset kunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 30.4.2025 saakka. Talousarviossa on varauduttu 3,1 % palkankorotuksiin.

TALOUSARVIO 2023

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on vastata ylimpänä vaaliviranomaisena vaalilaissa sille määrätyistä tehtävistä. Talousarvioon on varattu tarvittava määräraha (toimintakate - 18 354 euroa) vuoden 2023 eduskuntavaalien järjestämiseen. Lisäksi kaupunki järjestää eduskuntavaaleihin liittyvän paneelikeskustelun yhteistyössä paikallisen yrittäjäjärjestön kanssa.

Luottamushenkilöhallinnon tehtävänä on kaupunginvaltuuston ja -hallituksen osalta pyrkiä kokonaisvaltaiseen päätöksentekoon sekä edistää demokraattisesti kaikilla toimillaan kaupungin ja sen asukkaiden hyvinvointia valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2023 tavoitteeksi on asetettu toimielinten tutustumiskäynnit päätöksenteon kannalta merkittävässä kohteissa. Lisäksi tavoitteena on järjestää luottamushenkilöille

yhteinen koulutuspäivä sekä uudistaa kumppanuuspöydän toimintamalli. Talousarvioon on varattu 300 919 euron määräraha kaupunginvaltuuston- ja hallituksen kokouksiin, kokouspalkkioihin, luottamushenkilöiden kouluttautumiseen sekä kumppanuuspöytien järjestämiseen.

Hallintopalvelut vastaavat kaupunginvaltuuston ja -hallituksen kokous- ja asiakirjahallinnosta sekä Kiteen kaupungin palveluneuvonnasta ja asiointipisteiden palveluista ja muista kaupungin keskushallinnon tehtävistä. Hallintopalvelut tuottavat kaupungin virallisen talousraportoinnin kaupungin strategisen johtamisen tueksi. Tavoitteena on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivittäminen vuoden 2023 aikana. Tiedonhallintalain täytäntöönpanoa jatketaan sisäisin toimenpitein ja erillisellä kehittämishankkeella. Tavoitteeksi on myös asetettu sisäisen ohjeistuksen laatiminen kaupungille tulevien tietopyyntöjen käsittelemiseksi. Lisäksi pyritään varmistamaan Kelan palvelujen saatavuus kaupungin asiointipisteillä (Kitee ja Kesälahti).

Hallintopalveluiden talousarvioon on tehty 294 000 euron varaus talous- ja palkkapalveluiden hankintaan varten (385 468 euroa vuonna 2022). Tulosityksikön talousarvioon sisältyy ympäristöterveydenhuollon maksuosuus 344 900 euroa (332 297 euroa vuonna 2022). Verotuskustannukset laskevat kunnissa johtuen hyvinvointialueuudistuksesta. Kiteen kaupungin osuus verotuskustannuksista on arviolta noin 115 000 euroa (230 000 euroa vuonna 2022).

Henkilöstöpalvelut tarjoavat toimialoille sisäisiä palveluja, jotka tukevat kaupungin henkilöstöä ja esimiehiä tuloksellisessa toiminnassa. Palveluilla rakennetaan kaupungin sisäistä ja ulkoista työnantajaimagoa. Henkilöstöpalvelut vastaavat myös virka- ja työehtosopimusasioista. Kehittämisen kohteena vuodelle 2023 on erityisesti henkilöstön ammatillinen osaaminen ja osaamisen oikea kohdistaminen organisaation tarpeisiin muutoksessa. Huomiota kiinnitetään henkilöstön osaamiseen koko organisaation osaamiskartoituksella. Tulosten pohjalta voidaan kohdistaa henkilöstön asiantuntijuutta sekä vahvistaa ammatillista osaamista koulutuksilla. Henkilöstön osaamiskartoituksen on määrärahavaraus.

Työterveyshuollon kustannuksiin on tehty määrärahavaraus vuoden 2022 tasoisena (netto 80 500 euroa), vaikka siivous- ja ruokapalvelujen henkilöstö siirtyy Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy:n palvelukseen. Tavoitteena on saada työterveystarkastuksista ja työpaikkaselvityskäynneistä jäänyt hoito- ja tarkastusvelka tasapainoon vuoden 2023 aikana. Määrärahavarauksella on varauduttu myös työterveyshuollon palveluiden kustannusten nousuun ja mahdolliseen tilapäiseen suorahankintaan henkilöstön työterveyshuollon palveluissa.

Työllisyyspalvelut vastaavat työllistämisen kokonaiskoordinoinnista ja työllistämistoimenpiteiden toteuttamisesta siten, että kaupungin työllisyysaste kohentuu ja työmarkkinatuen kuntaosuus pysyy kestäväällä tasolla. Syyskuussa 2022 työttömyysaste oli sama 12,6 % kuin vuonna 2021. Tavoitteeksi vuodelle 2023 on asetettu työllisyyden suunnitelmallinen hoito työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun pienentämiseksi. Työllisyyden hoitoon on varattu määrärahat koko kaupungin kesätyöntekijöiden ja velvoitetyöllistettävien osalta. Talousarvioon on sisällytetty määräraha maahanmuuttajakoordinaattorin palkkaan. Tällä hetkellä tehtävää ei ole täytetty.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden määräraha on 860 000 euroa (840 000 euroa vuonna 2022). Nuorten työseteleihin on varattu vuonna 2023 määrärahaa yhteensä 65 000 euroa (75 000 euroa vuonna 2022). Työllistämisen kuntalisään on varattu 25 000 euron (55 000 euroa vuonna 2022) määräraha yritysten ja yhdistysten työllistäessä kiteeläisen työttömän. Yhdistystuen palkkioon on tehty talousarviovaraus yhteensä 50 000 euroa (25 000 euroa vuonna 2022).

Sitovat toiminnan tavoitteet:

KAUPUNGINHALLITUS		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vaalien kiinnostavuuden lisääminen</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Vaalit	Eduskuntavaalit 2023 - laadukkaan äänestystapahtuman toteuttaminen ml. Ennakkoäänestys ja varsinainen äänestyspäivä Eduskuntavaalipaneelin järjestäminen	Äänestysprosentti Keski-Karjalan korkein Toteutuu / Ei toteudu
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Tuemme yhteisöllisyyskehitystä kumppanuuksilla ja nostamalla alueiden ja kylien viestiä esiin kaupungin viestinnässä, suhtaudumme positiivisesti eri toimijoiden aktiivisuuteen ja uusien toimintamallien kehittämiseen.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Luottamushenkilöhallinto	Kumppanuuspöytä toimintamallin uudistaminen Tutustumiskäynnit päätöksenteon kannalta merkittäviin kohteisiin Koulutuspäivät	Uusi malli otettu käyttöön syksyllä 2023 (toteutuu / ei toteudu) Toimielinten tutustumiskäyntien määrä 7 kohdetta 1 yhteinen koulutuspäivä
Hallintopalvelut	Palvelupistetoiminnan uudelleen organisointi yhteistyössä valtionhallinnon kanssa. Tiedonhallinnan kehittämishankkeen jatkaminen	Uuden palvelumallin suunnittelun käynnistyminen (toteutuu / ei toteudu) Kiteen tiedonhallintamallin valmiusaste 80 %:a vuonna 2023

LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT

Strateginen toimenpide:

Pidämme palvelumaksut ja taksat kohtuullisina pitääksemme elämisen kulut järkevällä tasolla.

	Toimenpiteet	Mittari
Hallintopalvelut	Ajantasainen ja realistinen talouden raportointi. Nopea reagointi yllättäviin muutoksiin.	Veroprosentti maakunnan keskitasolla. Kaupungin omavaraisuusaste 70 %. Kaupungin vuosikate ja nettoinvestoinnit ovat tasapainossa keskipitkällä aikavälillä (4 vuotta). Konsernin vuosikate riittää kattamaan poistot keskipitkällä aikavälillä (4 vuotta). Konsernin lainat ja vuokravastuut enintään 3 700 euroa / asukas.

LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT

Strateginen toimenpide:

Henkilöstön osaamisen kehittämistä ja hyvinvointia käsittelevät mittarit.

	Toimenpiteet	Mittari
Hallintopalvelut	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivittäminen	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on päivitetty. Toteutuu / ei toteudu.
Henkilöstöpalvelut	Hyvinvoiva henkilöstö. Työterveysyhteistyön ja käytäntöjen toimivuuden vahvistaminen. Työterveyshuollon toimintasuunnitelman toteuttaminen.	Henkilöstön keskimääräinen sairauspoissaolojen määrä hyvällä tasolla. Enintään 13 kalenteripäivää/hlö/vuosi ja ehdottomasti alle valtakunnallisen tason.
Henkilöstöpalvelut	Henkilöstön osaamiskartoitus. Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen.	Henkilöstön koulutuspäivien määrä vähintään 4 koulutuspäivää /hlö/vuosi.
Henkilöstöpalvelut	Organisaation riskien ja vaarojen arviointi vuoden 2023 aikana osallistaen koko henkilöstö ja työterveyshuolto yhteistyössä.	Riskien ja vaarojen arviointi ajantasainen koko organisaatiossa. Selkeät toimenpiteet ja niiden toteutuminen sovitusti. Sähköinen työkalu käytettävissä.
Henkilöstöpalvelut	Työkyvyn ylläpitäminen ja tukeminen eri elämän tilanteissa. Työntekemisen keinovalikoimien mahdollistaminen. Terveet ja tarkoituksenmukaiset työtilat henkilöstölle.	Työurien pituus kasvava vertailuvuosien välillä, eläköitymisen keski-ikä nouseva ja täysien työkyvyttömyyksiensä minimointi. Työtiloihin liittyvien haittailmoitusten vähentyminen.

LUONTO JA RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

Strateginen toimenpide:

<i>Sähköistämme asteittain kaupunkiorganisaation omaa liikennettä. Parannamme asteittain kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia.</i>		
Henkilöstöpalvelut	Liikunnan lisääminen. Selvitämme mahdollisuutta tukea sähköavusteisia työsuuhdepolkupyöriä alkuun 1-2 pyörää.	Hyvinvoinnin lisääntyminen, sairauspoissaoloihin ja jaksamiseen vaikuttaminen. Sähköavusteisten työsuuhdepyörien kiinnostavuus ja menekki.
YRITTÄMINEN JA ELINKEINOTOIMINTA		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vaikutamme työvoiman saatavuuteen: huolehdimme ajantasaisen koulutuksen saatavuudesta, edistämme muuttoa Kiteelle, tuemme rekrytointeja, edistämme avointen työpaikkojen markkinointia, varmistamme liikenteellisen saavutettavuuden ja pyrimme vaikuttamaan alueen asuntolanteeseen.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Työllisyyspalvelut	Työllisyyden suunnitelmallinen hoito työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvun pienentämiseksi. Työllisyyden hoito työllisyysohjelman mukaisesti.	Työmarkkinatuen kuntaosuuden pitämisen kestäväällä tasolla, €/asukas alempi kuin P-K:ssa keskimäärin (v. 2021 Kitee 86,92 €/asukas ja Pohjois-Karjala 119,56 €/asukas). Työttömyysaste maakunnan keskitasolla. Työpaikkojen määrä enemmän 31.12.2023 kuin 31.12.2022

Hallintopalveluiden projektit

Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
Tiedonhallintaprojekti	Kiteen kaupunki	2023	Tiedonhallintalain mukainen tiedonhallinnan yhdenmukaistaminen digitalisointuvassa toimintaympäristössä niin, että tietojen saatavuus, löydettävyys ja hyödynnettävyys eri tarkoituksiin varmistetaan koko tiedon elinkaaren ajalta

Työllisyyden hoidon projektit

Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
ToKi-hanke	Kiteen kaupunki	1.9.2019 – 30.6.2023 1.7.-31.12.2023	Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen.
Topakka-hanke	Joensuun kaupunki	1.10.2019–30.6.2023 1.7.-31.12.2023	Mahdollistaa työkykykoordinaattorin palvelut ja selvittää työttömien työnhakijoiden toimintakykyä.

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 062 255	2 161 300	2 258 389	2 270 289	2 258 389	2 246 489
Toimintakulut	-4 627 654	-5 024 728	-4 939 339	-4 969 593	-4 939 339	-4 909 085
Toimintakate	-2 565 399	-2 863 428	-2 680 950	-2 699 304	-2 680 950	-2 662 596

9.2.2 Elinvoima ja omistajaohjaus (tulosalue)

Tilivelvolliset: kaupunginhallituksen jäsenet, kaupunginjohtaja ja maankäyttöpäällikkö

Tulosityksiköt:

Elinvoima ja omistajaohjaus
Asunto- ja isännöintipalvelut
Kaavoitus ja maankäyttö

Toiminta-ajatus

Kunnan tärkeimmät tehtävät ovat alueen elinvoiman ja hyvinvoinnin edistäminen. Elinvoiman edistämällä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinojen edistämistä ja kehittämistä. Elinvoiman parantamiseen tähtäävillä toimenpiteillä pyritään verotulopohjan säilyttämiseen, uusien työpaikkojen luomiseen ja olemassa olevien säilyttämiseen. Elinvoimatyön merkitys korostuu entisestään, kun uudet hyvinvointialueet aloittavat 1.1.2023. Kuntien toiminnan painopiste muuttuu entistä enemmän elinvoimatyötä painottavaksi, samoin verorahoituksessa painopiste siirtyy aiempaa voimakkaammin verotuloja painottavaksi

Kiteen kaupunkistrategia 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.5.2022. Elinvoiman kehittymiselle on asetettu strategiassa kunnianhimoiset tavoitteet.

Asunto- ja isännöintipalvelut tuottavat viihtyisiä ja turvallisia asumispalveluita kaupungin omissa asunnoissa sekä kaupungin omistamissa vuokrataloyhtiöissä.

Kaupungin maankäytön suunnittelu ja toteuttaminen tapahtuu maapoliittisen ohjelman mukaisesti.

TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupunginhallitus päätti 1.7.2022, että Kiteen kaupunki yhteistyössä Tohmajärven kunnan ja Rääkkylän kunnan kanssa antaa omistajaohjausmääräyksen Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:n toiminnan lakkauttamisesta ja yhteistyöneuvottelujen käynnistämisestä Business Joensuu Oy:n kanssa. Kiteen kaupungin ja Business Joensuu Oy:n välinen yhteistyösopimus ja vuoden 2023 toimintasuunnitelma tuodaan kaupungin päätöksentekoon vuoden 2022 aikana.

Vuoden 2023 alkupuolella rekrytoidaan elinkeinopäällikkö. Tehtävänä on edesauttaa vuorovaikutusta kaupungin, yritysten ja Business Joensuun Oy:n välillä. Tammikuussa 2023 tehtävässään aloittava viestintäpäällikkö koordinoi ja toteuttaa Kitee-viestintää.

Teollisuustyöpaikkojen hiljattainen vähentyminen asettaa edelleen haasteita. Koronapandemian myötä etätyön mahdollisuudet on huomattu ja maaseudulle muuttamisesta on tulossa vetovoimaisempaa.

Kiteen Kotitalot Oy:n ja Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalojen isännöinti siirtyy yhtiöiden omaksi toiminnaksi vuoden 2023 alussa.

Maapolitiikalla ohjataan maanhankintaa ja -luovutusta ja koko kaupungin suunnitelmallista kehittämistä.

TALOUSARVIO 2023

Elinvoima- ja omistajaohjauksen tavoitteena on yrittämisen edellytyksien parantaminen, kehittäminen sekä vahvistaa alueen mainetta ja tunnettavuutta. Yritysyhteistyön pelisäännöt päivitetään vuoden 2023 aikana. Vuonna 2023 jatketaan elinvoiman kehittämishankkeita. Merkittävimmät hankkeet ovat marjojen ja luonnontuotteiden jatkojalostushankkeiden (Elot ja PAKU) pohjalta rakennettava kehittämisohjelma, Puhoksen teollisuusalueen laajamittaisempi kehittämishanke sekä AIMO-alueen toimintaympäristön tason nostaminen.

Maakunnallisen yhteistyön tavoitteena on maakunnallinen toimialakehittäminen. Talousarvioon on varattu määrärahat Jetinan (81 000 euroa), Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:n (50 000 euroa), VisitKarelia Oy:n (31 000 euroa) ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton (224 000 euroa) rahoitusosuuksiin/jäsenmaksuihin. Business Joensuu Oy:n jäsenmaksuun on varattu 265 000 euroa, joka sisältää 19 250 euron liittymismaksu. Maaseutupalvelujen kuntaosuuteen ja toimitilakustannuksiin on varattu 119 000 euron määräraha. Organisaatiomuutosten vuoksi enakoimattomien kulujen kattamiseen on tehty 215 000 euron määrärahavaraus.

Viestinnän tavoitteena on kehittää Kiteen kaupungin sisäistä ja ulkoista viestintää sekä tukea kiteeläisten yritysten ja yhdistysten viestintää.

Omaisuuksien hallinnan tavoitteena on kaupungin tyhjien ja käyttökelvottomien kiinteistöjen purkaminen. Tulosalueella kohdistuvat tyhjien kiinteistöjen käyttökulut ovat vuonna 2023 yhteensä 574 644 euroa (671 106 euroa vuonna 2022). Tyhjien ja käyttökelvottomien kiinteistöjen purkukustannuksiin on tehty 600 000 euron määrärahavaraus.

Asunto- ja isännöintipalvelut tuottavat viihtyisiä ja turvallisia asumispalveluita kaupungin omissa asunnoissa sekä kaupungin omistamien vuokralayhtiöiden kautta. Vuoden 2023 tavoitteena on nostaa Kiteen Kotitalot Oy:n ja Kiinteistö Oy Kesälahden vuokralojen käyttöasteita. Tätä varten päivitetään toimenpidesuunnitelma. Talousarvioon sisältyy 220 000 euron (110 000 euroa vuonna 2022) suuruinen avustusmääräraha.

Kaavoituksen ja maankäytön tavoitteena maanhankintaa ja -luovutusta ja koko kaupungin suunnitelmallista kehittämistä. Maapoliittinen ohjelma päivitetään vuoden 2023 aikana. Talousarviossa on varattu määrärahat suunniteltuihin kaavanlaatomishankkeisiin: Keskustan asemakaavan on arvioitu aiheuttavan 10 000 euron kustannukset vuodelle 2023. Pyhäjärven rantaosayleiskaavan muutokseen ja Tolosenmäen osayleiskaavan laatimiseen vuodelle 2023 on varattu 90 000 euroa.

Tulosalueen talousarvioon on sisällytetty 1 000 000 euron suuruinen kehittämisraha, josta on kohdennettu 90 000 euroa viestintään ja markkinointiin, 50 000 euroa kaavoitukseen ja maankäyttöön. Kehittämisrahasta myönnetään yrityksille 5 000 euron suuruisia kehittämisrahoja uudistettavien yritysyhteistyön pelisääntöjen mukaisesti. Lisäksi kehittämisrahasta myönnetään 500 euron suuruista lapsirahaa. Lapsiraha on määrältään 500 euroa/lapsi ja se maksetaan kaikista vuoden 2023 alusta alkaen syntyneistä ja adoptoiduista lapsista.

KAUPUNGINHALLITUS		
IHMISET JA YHTEISÖ		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta ja vuorovaikutusmahdollisuuksia viestintää kehittämällä.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Elinvoima ja omistajaohjaus, viestinnän osa-alue	Rakennamme mallin, joka mahdollistaa järjestöjen ja kylien viestin kanavoitumisen Kiteen kaupungin viestintäkanavien kautta.	Viestintämallin valmiusaste: 2023 toimintamallin testaus ja osa keskeisistä toimijoista mukana; 2024 pääosa keskeisistä toimijoista mukana; 2024 kaikki sen hetkiset keskeiset toimijat mukana; 2025 toteutetaan mallin toimivuuden arviointi ja tehdään tarvittavat muutokset; 2026 lopparviointi.
YRITTÄMINEN JA ELINKEINOTOIMINTA		
Strateginen toimenpide:		
<i>Monipuolistamme yritysten tukemista tarjoamalla asiantuntijatukea kasvuhaluille ja kansainvälistyville yrityksille – Kitee houkutteleva paikka kasvavalle yritykselle.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Elinvoima ja omistajaohjaus, elinvoimatyön osa-alue	Rakennamme vuoden 2023 aikana elinvoiman kehittymistä tukevan mallin yhteistyössä Business Joensuun ja alueen yritysten kanssa.	Kiteellä toimivien yritysten kokonaisliikevaihto. Tavoitteena nouseva trendi vertailuvuosisen välillä. Työvoiman määrä Ely:n tilaston mukaan. Tavoitteena vähenemisen hidastuminen vertailuvuosien välillä. Teollisten työpaikkojen määrän lisääntyminen. Nouseva trendi vertailuvuosien välillä.
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Lisäämme ihmisten yleistä viihtyvyyttä luontoa kunnioittaen ja rakennettua ympäristöä kohentaen.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Asunto- ja isännöintipalvelut	Poistetaan purkukuntoiset kaupunkikonsernin asuinrakennukset. Vuokrataloyhtiöiden toimenpidesuunnitelmien päivittäminen.	Yhden talon osalta purkupäätös, ARAlta purkulupa ja päätös purkuavustuksesta. Päivitetään vuoden 2023 aikana.

YRITTÄMINEN JA ELINKEINOTOIMINTA IHMISET JA YHTEISÖT**Strateginen toimenpide:**

Vaikutamme työvoiman saatavuuteen: huolehdimme ajantasaisen koulutuksen saatavuudesta, edistämme muuttoa Kiteelle, tuemme rekrytointeja, edistämme avointen työpaikkojen markkinointia, varmistamme liikenteellisen saavutettavuuden ja pyrimme vaikuttamaan alueen asuntotilanteeseen.

	Toimenpiteet	Mittari
Asunto- ja isännöintipalvelut	Viihtyisät ja turvalliset kuntakonsernin asunnot	Asuntojen käyttöaste / asukasvaihtuvuus: Kiteen Kotitalot Oy 90 % / enintään 22 % KOy Kesälahden Vuokratalot 70 % vuoden 2023 loppuun mennessä.

LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT**Strateginen toimenpide:**

Pidämme palvelumaksut ja taksat kohtuullisina pitääksemme elämisen kulut järkevällä tasolla.

	Toimenpiteet	Mittari
Asunto- ja isännöintipalvelut	Kohtuullinen vuokrataso kuntakonsernin asunnoissa.	Vuokrataso lähellä vuoden 2022 tasoa kustannusten nousu huomioiden.

IHMISET JA YHTEISÖT**Strateginen toimenpide:**

Vaikutamme väestörakenteeseen: tuemme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa, markkinoimme kaupunkia muuttajille, edistämme koulutus- ja työmahdollisuuksien rakentumista ja kaavoitamme houkuttelevasti.

	Toimenpiteet	Mittari
Kaavoitus ja maankäyttö	Houkutteleva, etukäteispainotteinen kaavoitus. Kiteen keskustan asemakaavan laatiminen.	Kaavaluonnos nähtävillä vuonna 2023; kaavaehdotus nähtävillä 2024, voimaantulo 2026.

IHMISET JA YHTEISÖT**Strateginen toimenpide:**

Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta vuorovaikutusmahdollisuuksia ja viestintää kehittämällä.

	Toimenpiteet	Mittari
Kaavoitus ja maankäyttö	Vuorovaikutussuunnitelman valmistelu kaavoituksen viestinnän selkeyttämiseksi ja tehostamiseksi.	Vuorovaikutussuunnitelma valmis 2023.

LUONTO JA RAKENNETTU YMPÄRISTÖ**Strateginen toimenpide:**

Huomioimme luontoarvot ja luonnon kestävän ja pitkäjänteisen virkistyskäytön kaavoituksessa, rakentamisessa ja päätöksenteossa.

	Toimenpiteet	Mittari
Kaavoitus ja maankäyttö	Luontoarvojen ja luonnon kestävän ja pitkäjänteisen virkistyskäytön huomioiminen kaavoituksessa. Ympäristövaikutusten aiempaa voimakkaampi esiin nostaminen kaavoituksen ja maankäytön toiminnassa.	Maankäyttöpäällikön selvitys kaupunginhallitukselle vuosittain: toteutunut/ei toteutunut

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN – TOIMIALAT

Strateginen toimenpide:		
<i>Suunnitelma teollisuuskäinteistöjen ja -alueiden kehittämistarpeista ja toimenpiteistä</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kaavoitus ja maankäyttö	Tehdään selvitys teollisuusalueiden kehittämistarpeista yhteistyössä elinvoima-asiantuntijoiden kanssa.	Valmis vuonna 2024.

Luettelo projekteista

Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
ELOT-Elintarvike ja luonnontuotteiden teollisen tuotannon kehittäminen Keski-Karjalassa	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Ketä	1.9.2020 - 31.3.2023	Kehitetään elintarvikkeiden ja luonnontuotteiden jatkojalostusmahdollisuuksia Keski-Karjalan alueella
Meille Maalle	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Ketä 1.1.2023 alkaen Keski-Karjalan Jetina ry	1.9.2021-31.12.2023	Tavoitteena on saada seudulle uusia vakituisia asukkaita - samalla työntekijöitä, yrittäjiä, vapaa-ajan asukkaita ja kävijöitä retriitteihin.
PAKU-pakastekuivaus	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Ketä 1.1.2023 alkaen Kiteen kaupunki	15.11.2021-31.12.2023	Tavoitteena on selvittää ja valmistella Suomen ensimmäisen teollisen mittakaavan pakastekuivauslaitoksen perustaminen Pohjois-Karjalaan.
PK-yrityksille kasvua -hanke	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Ketä 1.1.2023 alkaen Kiteen kaupunki	1.5.2022-31.12.2023	Tavoitteena on laatia Tohmajärven ja Puhoksen teollisuus-, logistiikka ja palvelualueiden liiketoimintaympäristön kehittämissuunnitelma ja havainnekuvat potentiaalisista markkinointikohteista sekä uusi viestintä- ja toimintamalli invest in -markkinointiin.
PreAct_Muutos on mahdollisuus	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Ketä 1.1.2023 alkaen Kiteen kaupunki	1.8.2021-31.8.2023	Tavoitteena on kehittää yritysten liiketoimintaosaamista, ennakointivalmiuksia ja muutuskävykkyyttä korona-pandemia-tilanteesta elpymiseksi.
European Regions of Gastronomy-Saimaa Candidate 2024	Etelä-Savon maakuntahallitus	2022-2023	Tavoitteena edistää ruokamatkailun kehittymistä alueella.

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	154 761	227 300	511 639	511 639	511 639	511 639
Toimintakulut	-2 300 270	-3 239 115	-4 993 026	-4 943 026	-4 943 026	-4 943 026
Toimintakate	-2 145 509	-3 011 815	-4 481 387	-4 431 387	-4 431 387	-4 431 387

KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	2 617 399	2 758 200	2 770 028	2 781 928	2 770 028	2 758 128
Toimintakulut	-52 477 802	-55 735 714	-9 932 365	-9 912 619	-9 882 365	-9 852 111
Toimintakate	-49 860 403	-52 977 514	-7 162 337	-7 130 691	-7 112 337	-7 093 983

9.3 Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta (toimielin)

9.3.1 Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto (tulosalue)

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja

Tulosityksiköt:

Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus

Sivistystoimen hallinnonalan toimintaa johdetaan ja kehitetään johdonmukaisesti. Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelut järjestetään laadukkaasti ja taloudellisesti yhteistyössä sisäisten ja ulkoisten kumppaneiden kanssa. Toimintaa tukevaa projektirahoitusta haetaan aktiivisesti eri lähteistä. Sivistyskeskuksen johto osallistuu aktiivisesti koulutuksesta ja hyvinvoinnista käytävään keskusteluun ja päätöksentekoon sekä maakuntatasolla, että kansallisilla foorumeilla.

TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Suunnitelmakaudella, vuoden 2023 alussa, Suomessa aloittavat uudet hyvinvointialueet. Hyvinvointialueiden muodostumiseen liittyy paljon uutta lainsäädäntöä, joka näkyy sivistystoimen hallintoon sivistystoimen ja uuden hyvinvointialueen yhdyspinnassa. Muutoksia tapahtuu myös peruskuntien valtionosuusrahoituksessa. Hyvinvointialueiden muodostumisen jälkeen sivistystoimesta tulee kunnan suurin toimiala. Sivistystoimen hallinto seuraa muutosta ja tukee sivistystoimen tulosalueita muutoksessa.

Talousarviovuotta 2022 on värittänyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja sen aiheuttamana ukrainalaisten pakolaisten saapuminen Kiteelle, erittäin paha Covid-19-pandemia Kiteellä ja voimakkaasta inflaatiosta johtunut hintojen, erityisesti poltonesteiden, nousu jo vuoden 2022 aikana. Vuodelle 2023 näkymä on hyvin samanlainen kuin vuoden 2022 toteuma. Ukrainan tilanne aiheuttaa suurta epävarmuutta, inflaatiokehitys on jatkunut korkeana syksyn 2022 ja on syytä odottaa sen jatkuvan korkeana vielä ainakin vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla. Covid-19-pandemia on osoittanut taantumisen merkkejä. Voimakas inflaatio vaikuttaa koko sivistystoimen toimintaan. Sivistystoimen tuottamien palveluiden tukipalvelut ja toimitilakustannukset uhkaavat nousta rahoitusta nopeammin ja näin leikkaavat sivistystoimen ydintoimintoja.

Talousarviovuoden 2023 lopulla sivistystoimen hallinnon pitää aloittaa valtuuston hyväksymän kouluverkkoiselvityksen toimenpiteiden tarkastelu ja valmistelu. Kouluverkkoa koskevat päätökset on tarkoitus hyväksyä vuoden 2024 talousarvion hyväksynnän yhteydessä.

TALOUSARVIO 2023

Sivistystoimen hallinnon vuoden 2023 talousarvio sisältää vain tarvittavat varat toiminnan pyörittämiseen. Sivistystoimen hallinto edelleen kehittää sähköisiä palveluita ja tukee sivistystoimen eri yksiköitä sähköisten palveluiden käyttöönotossa.

Rekrytointiprosessit ovat myös sivistystoimessa osoittautuneet vuosi vuodelta entistä haastavimmiksi. Sivistystoimen hallinto tukee eri tulosyksiköiden rekrytointiprosesseja.

Sivistystoimen hallinto on tehnyt talousarviovarauksen hyvinvoinnin- ja terveydenedistämiseen.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

SIVISTYS- VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Muodostamme laadukasta kasvatus- ja koulutuspalvelua tarjoavan tarvetta vastaavan varhaiskasvatus- ja kouluverkon.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Sivistystoimen hallinto	Sivistystoimen hallinto seuraa lapsimäärien kehitystä ja valmistelee ehdotuksia mahdollisista sopeutustoimista keväällä 2021 hyväksytyin kouluverkkoselvityksen pohjalta.	
Strateginen toimenpide:		
<i>Edistämme yhteistyötä tulevan hyvinvointialueen kanssa ja varmistamme palveluiden sujuvuuden ja saatavuuden.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Sivistystoimen hallinto	Sivistystoimen hallinto osallistuu kunnan ja Hyvinvointialueen yhteistyörakenteiden muodostamiseen. Painopiste oppilas- ja opiskelija-huollossa.	HYTE-kerroin
INVESTOINNIT - ANKKURIT YLÖS!		
Strateginen toimenpide:		
<i>Kesälahden kouluratkaisu ja toimenpiteet vuoden 2025 loppuun mennessä</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Sivistystoimen hallinto	Kesälahden kouluratkaisun valmistelu	

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kokoukset (ltk)	9	11	11	11	11	11
Viranhaltijapäätökset (sivistysjohtaja)	167	165	180	180	180	180

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 606	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-253 515	-260 176	-247 283	-247 283	-247 283	-247 283
Toimintakate	-251 908	-260 176	-247 283	-247 283	-247 283	-247 283

9.3.2 Varhaiskasvatus (tulosalue)

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja, varhaiskasvatuksen päällikkö

Tulosyksiköt:

Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus

Positiivisen ja ratkaisukeskeisen pedagogiikan mukaisen laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen lasten kasvua ja oppimista edistään.

TALO USSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Varhaiskasvatuslaki päivittyi 1.8.2022 jonka keskeisin muutos on lapsen oikeus saada tukea tarvittaessa. Annettava tuki määritellään kolmitasoisien tuen mallin mukaan (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Tuen tarve ja sen muoto sekä antaminen arvioidaan lapsen yksilöllinen tarve huomioiden. Muutos näkyy varhaiskasvatuksen erityisopettajien työkentän laajentumisena. Kellonsoittajantien yksikön pienryhmätoiminnan jatkaminen koetaan tarpeelliseksi. 2-vuotinen esiopetuskokeilu jatkuu 31.5.2024 saakka. Ukrainasta tulleet lapset ovat sijoittuneet yksiköihin, joissa heidän sopeutumista ja kielitaitoa vahvistetaan ja tuetaan. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja on tarkastettu viimeisen viiden vuoden aikana kaksi kertaa lakimuutoksen myötä ja 1.3.2023 on tulossa laki tulo-rajajojen korotuksesta 33 %:lla. 1.8.2022 voimaan tulleen perhevapaaudistuksen muutokset näkyvät varhaiskasvatuksessa mahdollisesti varhaiskasvatusta käyttävien lasten ikärakenteen nuorentumisena sekä hoidon mahdollisena epäsäännöllisyytenä. Syntyvyyden määrän laskemisella koko Kiteen alueella on mahdollisesti vaikutus varhaiskasvatus yksiköiden yhdistämiseen taloussuunnitelman aikajaksolla. Kaksi uutta hanketta käynnistyy päättyen 31.12.2023.

TALOUSARVIO 2023

Varhaiskasvatuksen vuoden 2023 toiminnan painopisteinä ovat yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kasvun ja oppimisen mahdollisuuksien luominen ja vahvistaminen, lapsen yksilöllisen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen, kielellisen kehityksen, lasten äidinkielen ja suomen kielen kehityksen tukeminen, lapsen oikeuksien, osallisuuden sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehityksen tukeminen. Sovittelevaa toimintakulttuuria edistään restoratiivisen sovittelun menetelmin arjen toiminnoissa. Yhteisöllisyyden rakentumista ja syrjäytymisen ehkäisemistä kehitetään ja henkilöstön osaamista lisätään projektien ja koulutusten avulla.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajien työkentän laajenemisen tukena on Erityisopetuksen tukihanke (OKM: avustus) johon palkataan kaksi työntekijää toimintakulttuurin suunnitteluun ja kehittämiseen. Kellonsoittajantien yksikön pienryhmätoimintaa jatketaan lasten yksilöllisen kasvun ja oppimisen tuen toteutumiseksi positiivisen palautteen vahvistamana. Tunnekasvatuksen Tuki-hanke (OKM:n avustus) jatkaa Stop kiusaamiselle! -hankkeen tunne- ja vuorovaikutusten tukemista eri yksiköissä. Hankkeessa työskentelee kaksi työntekijää sijoituen ryhmiin, joissa on suurin tarve tunnetaitojen tukemiseen. Kieli- ja kulttuuriopettaja yhdessä kielityöntekijöiden kanssa tukevat venäjän ja ukrainankielisten lasten sopeutumista sekä vahvistavat heidän omaa äidinkieltä ja suomenkieltä eri yksiköissä. 5-vuotiaiden maksutonta neljä tuntia päivässä varhaiskasvatusta jatketaan. Henkilöstöä koulutetaan koulutussuunnitelman mukaisesti ajantasaiset muutokset huomioiden.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

SIVISTYS- VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Muodostamme laadukasta kasvatus- ja koulutuspalvelua tarjoavan tarvetta vastaavan varhaiskasvatus- ja kouluverkon.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Varhaiskasvatus	Tarvetta vastaavan laadukkaan varhaiskasvatuksen tarjoaminen vaihtoisia varhaiskasvatuspalveluja järjestämällä.	Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen ylläpitäminen
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta vuorovaikutusmahdollisuuksia ja viestintää kehittämällä.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Varhaiskasvatus	Vuosittaisen asiakastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen huoltajille	Maine ja vetovoima

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Alle 3-vuotiaiden määrä 31.12*	126	141	118	95	90	87
Varhaiskasvatuksessa olevien alle 3v lasten määrä	32	57	45	43	40	38
3-4-vuotiaiden lasten määrä 31.12	116	92	92	102	88	69
Varhaiskasvatuksessa olevien 3-4v lasten määrä 31.12	92	75	74	80	75	60
5-vuotiaiden määrä 31.12	71	70	57	39	53	49
Maksuttomassa viisivuotiaiden varhaiskasvatuksessa/esiopetuskokeilussa olevien lasten määrä	71	73	62	43	53	49
Varhaiskasvatuksessa olevien 5v lasten määrä 31.12	50	63	57	36	51	47
Esiopetuksessa olevien lasten määrä 31.12	68	69	61	65	48	67
Varhaiskasvatuspalveluissa olevien esikoululaisten määrä 31.12	50	54	50	50	40	60

Kotihoidontuella olevien lasten määrä 31.12	63	65	60	55	55	50
---	----	----	----	----	----	----

*Syntyvyys v.2022 39 lasta, ennuste 2023 30 lasta, 2024-2026 30 lasta/vuosi.

**Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrät tulostettu Daisystä 19.10.2022

Luettelo Projekteista

Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
Tunnekasvatuksen tuki	Kiteen kaupunki	1.8.2022-31.12.2023	Tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämisen tukeminen.
Erityisopetuksen kehittämishanke	Kiteen kaupunki	1.9.2022-31.12.2023	Erityisopetuksen toimintakulttuurin kehittäminen.

TALOUS

	Muutettu					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	536 071	458 000	448 500	448 500	448 500	448 500
Toimintakulut	-4 802 598	-4 856 488	-4 930 812	-4 930 812	-4 930 812	-4 930 812
Toimintakate	-4 266 527	-4 398 488	-4 482 312	-4 482 312	-4 482 312	-4 482 312

9.3.3 Peruskoulutus (tulosalue)

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet ja sivistysjohtaja

Tulosityksiköt:

Peruskoulutus (kohteet Arppe, Hutsi, Kesälahti ja Puhos)

Toiminta-ajatus

Järjestetään nykyaikaisen positiivisen pedagogiikan mukaista monipuolisesti oppimisympäristöjä hyödyn-tävää laadukasta perusopetusta. Opetuksen järjestämisen edellytykset ovat hyvät kaikissa yksiköissä ja kaikkia yksi-köitä kehitetään yhtäläisesti.

TALO USSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Suunnitelmakaudella 2022–2025 perusopetuksen oppilasmäärä jatkaa laskuaan syntyvyyden perusteella. Suun-nitelmakauden lopulla perusopetuksen aloittavat ensimmäiset alle viidenkymmen lapsen ikäluokat. Samanaikai-sesti astuvat voimaan ensimmäiset Kiteen kaupunginvaltuuston keväällä 2021 tekemät koulu-verkkolinjaukset.

Keväällä 2022 Venäjän hyökkäys Ukrainaan aiheutti pakolaisvirran aina Suomeen ja Kiteelle asti. Vuoden 2022 kuluessa Kiteen kaupunki on saanut useita kymmeniä uusia oppilaita kaupungin tarjoamaan valmistavaan ope-tukseen. Valmistavaa opetusta on aikaisemmin annettu Arppen koululla, mutta maailman tapahtumien johdosta Kesälahden koululle perustettiin kaksi uutta valmistavan opetuksen ryhmää keväällä 2022. Syksyllä 2022 ukrai-nasta tulleiden lasten ja nuorten määrä on kasvanut. Ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten osuus kiteeläisistä on kasvanut koko 2020-luvun. Tämä on merkittävä muutos Kiteen perusopetuksen toimintaympäristöön.

Vuoden 2023 alusta Suomessa siirrytään sote-palveluiden osalta hyvinvointialueisiin. Siirtyminen nykymuotoi-sesta Siun Sotesta hyvinvointialueeseen aiheuttaa varmasti palveluiden uudelleen organisointia perusopetuksen yhdyspinnassa.

TALOUSARVIO 2023

Vuoden 2023 perusopetuksen talousarvion suurimmat huomiot kiinnittyvät muutoksiin ja inflaation vaikutuksiin perusopetuksen tukipalveluissa. Kiteen kaupungin aikaisemmin itse tuottamat ruoka- ja siivouspalvelut siirtyvät vuoden 2023 alusta Polkka oy:n tuottamiksi. Voimakas inflaatio näkyy erityisesti kohonneina kuljetuskustan-nuksina, vuokrina ja toimistopalveluina. Myös aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hinnat kohosivat vuoden 2022 aikana ja samaa kehitystä voidaan odottaa alkuvuoden 2023 aikana. Tukitoimintojen kohoavat kustannuk-set yhdessä laskevien oppilasmäärien kanssa nostavat oppilaskohtaisia kustannuksia vaarantaen pienimpien yk-siköiden olemassaolon. Tulevien vuosien talousarvioiden tekeminen vaikeutuu oleellisesti. Samalla myös laki-sääteisen perusopetuksen palveluiden tarjoaminen ja pedagogisiin uudistuksiin panostaminen vaikeutuvat.

Perusopetuksessa jatketaan hiljalleen juurtuvaa ProKoulu -hanketta, jolla kehitetään uudenlaista toimintakult-tuuria. Perusopetus osallistuu vuonna 2023 edelleen useaan eri hankkeeseen ja kartoittaa uusia hankkeita perus-toiminnan ja kansainvälisyyden kehittämiseksi. Lukuvuoden 2022–2023 perusopetuksen ensimmäiselle ja toi-selle luokalle lisättiin yksi vuosiviikkotunti kummallekin. Perusopetus seuraa oppituntien lisäyksen vaikutusta lasten oppimiseen. Perusopetus rekrytoi vuosittain useita kymmeniä henkilöitä eri yksiköihin ja eri tehtäviin. Rekrytointiprosessit ovat osoittautuneet vuosi vuodelta haasteellisemmiksi. Talousarviovuonna 2023 perusope-tus kiinnittää erityistä huomiota rekrytointiprosessiin ja siinä onnistumiseen. Osaavan työvoiman saaminen on perusopetuksenkin kannalta kriittinen tekijä.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

SIVISTYS- VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vaikutamme väestörakenteeseen: tuemme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa, markkinoimme kaupunkia muuttajille, edistämme koulutus- ja työmahdollisuuksien rakentumista ja kaavoitamme houkuttelevasti.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Peruskoulutus	Kehitämme valmiuksiamme ja järjestämme perusopetuksen valmistavaa opetusta eri yksiköissä.	Työvoiman määrä
Strateginen toimenpide:		
<i>Ehkäisemme syrjäytymistä ja yksinäisyyttä: tuemme ja mahdollistamme järjestöjen ja yhdistysten matalan kynnyksen toimintoja ja kehitämme kansalaisopiston palveluita.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Peruskoulutus	Ehkäisemme lasten ja nuorten syrjäytymistä tarkkailemalla ja puuttamalla oppilashuollon keinoin koulu-poissaoloihin.	Kouluikäisten poissaolot
YRITTÄMINEN JA ELINKEINOTOIMINTA		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vaikutamme työvoiman saatavuuteen: huolehdimme ajantasaisen koulutuksen saatavuudesta, edistämme muuttoa Kiteelle, tuemme rekrytointeja, edistämme avointen työpaikkojen markkinointia, varmistamme liikenteellisen saavutettavuuden ja pyrimme vaikuttamaan alueen asuntotilanteeseen.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Peruskoulutus	Panostamme perusopetuksen rekrytointiprosessien näkyvyyteen ja sujuvuuteen.	Maine ja vetovoima

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä (20.09.) (ei sis. valmistavan opetuksen oppilaat)	779	750	733	728	703	647

Luettelo Projekteista

Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022	Kitee	2022–2023	Oppilaskerhotoiminnan järjestäminen
Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin	Kitee	2022–2023	Sosioekonomisista taustasyistä johtuvan oppimisvajeen paikkaaminen.
Erasmus PaCo (Making Culture alive) / Arppe	Kitee	2020-2023	Kehittää ja jakaa digitaaliseen oppimiseen liittyvää osaamista.

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	613 432	595 536	646 485	646 485	646 485	646 485
Toimintakulut	-10 659 283	-11 119 575	-11 904 357	-11 904 357	-11 904 357	-11 904 357
Toimintakate	-10 045 851	-10 524 039	-11 257 872	-11 257 872	-11 257 872	-11 257 872

9.3.4 Toisen asteen koulutus (tulosalue)

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja, lukion rehtori

Tulosyksiköt:

Lukio
Kansalaisopisto

Toiminta-ajatus

Tarjota ja tuottaa monipuolista ja laadukasta oppivelvollisuuden jälkeistä toisen asteen yleissivistävää sekä vapaan sivistystyön koulutusta Kiteellä ja Keski-Karjalassa.

TALO USSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kiteen lukion uusi opetussuunnitelma (LOPS21) astui voimaan 1.8.2021. Sen mukainen opetus koskee syksyllä 2021 ja sen jälkeen lukion aloittavia opiskelijoita. Opetussuunnitelman käyttöönotto etenee vuosiluokka kerrallaan. Aiemmin lukion aloittaneet opiskelijat suorittavat lukio-opinnot loppuun saakka LOPS16 -mukaisesti. Kiteen lukiossa LOPS16 -mukaisia opintoja tarjotaan viimeisen kerran kevätlukukaudella 2023.

Oppivelvollisuusiän nosto ja sen myötä syntyvä vaatimus toisen asteen koulutuksen maksuttomuudesta aiheuttaa lisäkustannuksia aiempiin vuosiin verrattuna syksystä 2021 alkaen. Esimerkiksi kannettava tietokone, laskinohjelmat ja muut opiskelussa tarvittavat välineet on tarjottava opiskelijoille. Lisäkustannuksia korvataan valtionosuusjärjestelmän kautta korotetuilla lukioyksikköhinnoilla. Syksystä 2023 alkaen kaikki muut ikäluokat paitsi 4. vuoden opiskelijat ovat oppivelvollisia.

Kiteen kaupungin strategiassa koulutusperäisen maahanmuuton edistäminen on nostettu yhdeksi tavoitteista. Kiteen lukio osallistuu vuonna 2023 Finest Future -ohjelmaan. Finest Future ylläpitää kansainvälistä hakijaportaalia ja tekee suomalaista lukiokoulutusta tunnetuksi erityisesti Aasian maissa. Vuoden 2023 aikana kansainvälisiä kouluvaihtokursseja ja leirikouluja päästään jälleen toteuttamaan melkein kolmen vuoden tauon jälkeen. Päämäärätietoisena harrastamisen ja opiskelun yhteensovittamisen helpottamiseksi Kiteen lukiossa selvitetään vuoden 2023 aikana mahdollisuuksia opintojen painotukseen / erityislinjojen perustamiseen.

Kiteen kaupunkistrategiassa on Ihmiset ja yhteisö -pääteeman yhdeksi strategiseksi toimenpiteeksi määritelty kansalaisopiston palveluiden kehittäminen. Kansalaisopisto on kunnassa yksi hyvinvointipalveluja järjestävä taho, joka tarjoaa kuntalaisille monipuolisia sosiaalisen vuorovaikutuksen mahdollisuuksia harrastaa ja elää aktiivisesti.

Suunnitelmakauden aikana kannustetaan mahdollisimman monia kuntalaisia osallistumaan kansalaisopiston kursseille tarjoamalla esimerkiksi kurssimaksuhelpotuksia. Senioreille ja maahanmuuttajille tarjotaan mahdollisuus hakea opintotietoa Opetushallitukselta mahdollisesti saatavan erillisen valtionapumäärärahan puitteissa. Työttömille työnhakijoille ja heidän lapsilleen tarjotaan edelleen 50 % alennus kurssimaksuista.

TALOUSARVIO 2023

Lukion perustehtävä on oppimisen edistäminen, minkä vuoksi opetukseen käytetään suurin osa talousarvion menoista. Suurimmat menoerät ovat henkilöstökulut (n. 70 %), tilavuokrat (n. 12 %) ja ruokailu (n. 8 %). Ruokapalveluiden siirtyessä Polkka Oy:lle 1.1.2023 Kiteen lukion koululounaiden kustannukset nousevat n. 80 % suuremmiksi kuin vuoden 2021 tilinpäätöksessä. Hanke *Opi ja voi hyvin* (yht. 26 557 €) mahdollistaa tukiopetuksen, erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen vahvistamisen kevätlukukauden 2023 aikana. Yhteistyö Tohmajärven lukion kanssa parantaa kustannustehokkuutta pienten valintamäärien valtakunnallisten syventävien kurssien / valtakunnallisten valinnaisten opintojen opettamisessa etäopetusohjelmia hyödyntäen tai lähiopetusta tarjoten.

Suurimmat menoerät kansalaisopiston talousarviossa ovat henkilöstökulut (n. 70 %), sisäiset ja ulkoiset toimitilavuokrat (13 %) ja palvelujen ostot (14 %) (mm. tuntiopettajien matkakorvaukset, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ja ICT-palvelut sekä koneiden ja laitteiden vuokrat).

Kurssimaksujen korotustarvetta tarkistetaan lukuvuodeksi 2023–2024 yleisen kustannustason nousun mukaisesti.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

SIVISTYS- VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Ehkäisemme syrjäytymistä ja yksinäisyyttä: tuemme ja mahdollistamme järjestöjen ja yhdistysten matalan kynnyksen toimintoja ja kehitämme kansalaisopiston palveluita.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Toisen asteen koulutus Keski-Karjalan kansalaisopisto	Lisätään koulutustarjonnan näkyvyyttä ja mainontaa eri tiedotuskanavissa, erityisesti sosiaalisessa mediassa. Kokeillaan täsmämarkkinointia eri kohderyhmille.	
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vaikutamme väestörakenteeseen: tuemme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa, markkinoimme kaupunkia muuttajille, edistämme koulutus- ja työmahdollisuuksien rakentumista ja kaavoitamme houkuttelevasti.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Lukiokoulutus	Tiedotamme Kiteen lukioista kansainvälisille opiskelijoille muun muassa osallistumalla Finest Future -toimintaan.	Lukion aloittavien maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä.
Strateginen toimenpide:		
<i>Ehkäisemme syrjäytymistä ja yksinäisyyttä: tuemme ja mahdollistamme järjestöjen ja yhdistysten matalan kynnyksen toimintoja ja kehitämme kansalaisopiston palveluita.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Lukiokoulutus	Ehkäisemme nuorten syrjäytymistä ja opintojen keskeytymistä tuemalla nuoria ohjauksellisin ja opiskeluohjelmallisin keinoin lukio-opintojen aikana.	Oppivelvollisuuden keskeyttäneiden määrä.

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kurssilaisten määrä	1610	2200	2100	2100	2100	2100
Kurssien lukumäärä	199	200	210	210	210	210
Netto-opiskelijat	1123	1150	1200	1200	1200	1200
Valtionosuustuntimäärä	4312	4300	4300	4300	4300	4300

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Lukion opiskelijamäärä	141	140	150	140	138	135
Lukion kurssimäärä	222	220	230	220	217	217

Luettelo Projekteista

Kansalaisopisto Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
Opintoseteli 2022–2023	Keski-Karjalan kansalaisopisto	lv 2022–2023	Eläkeläisten, seniorien ja maahanmuuttajien osallistumiskynnyksen mataltaminen kurssimaksualennuksen avulla.

Lukio Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
Opi ja voi hyvin	Kiteen kaupunki	24.9.2021-31.7.2023	Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen.

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	218 895	184 750	210 800	210 800	210 800	210 800
Toimintamenot	-2 060 932	-2 208 245	-2 308 542	-2 308 542	-2 308 542	-2 308 542
Toimintakate (Netto)	-1 842 037	-2 023 495	-2 097 742	-2 097 742	-2 097 742	-2 097 742

9.3.5 Vapaa-aikapalvelut (tulosalue)

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja, vapaa-aikapäällikkö

Tulosyksiköt:

Kirjastotoimi
Nuorisotoimi
Kulttuuritoimi
Liikuntatoimi

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalvelut järjestävät kuntalaisille monipuoliset, laadukkaat ja kustannustehokkaasti tuotetut vapaa-ajan- sekä kirjastopalvelut, jotka ennaltaehkäisevästi tukevat kuntalaisten sosiaalista, henkistä ja fyysistä hyvinvointia.

TALO USSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vapaa-aikapalveluiden eri toimintayksiköt osallistuvat oman toimintansa osalta vuoden 2023 alusta aloittavien hyvinvointialueen kanssa tehtävään yhteistyö- ja kehittämistyöhön. Eri toimintayksiköt hakevat myös aktiivisesti valtionrahoitusta toimintansa kehittämiseen.

Kunnan liikuntaviranhaltijan tehtävää hoitaa vapaa-aikapäällikkö. Pitkään vapaa-aikapäällikön virkaa hoitanut henkilö irtisanoutui virasta marraskuussa 2022 siirtyessään toisen työnantajan palvelukseen. Tavoitteena on, että uusi henkilö vapaa-aikapäällikön virassa aloittaa alkuvuoden 2023 aikana. Nuorisotoimen palveluiden painopiste sijoittuu ehkäisevään työhön ja sitä toteutetaan mm. koulunuorisotyön, digitaalisen nuorisotyön, nuorisotoiminnan etsivän nuorisotyön sekä erilaisten tapahtumien ja retkien yhteydessä. Kerho- ja harrastustoimintaa toteutetaan kumppanuuksien avulla. Kiteen keskustaan vuoden 2023 aikana valmistuvaa näyttelykeskusta koordinoidaan kulttuuritoimesta ja keskus tuo merkittävän lisän Kiteen kulttuuri- ja matkailutarjontaan. Kirjaston palvelupisteitä ovat Kiteen, Kesälahden ja Puhoksen kirjastot. Kirjasto on mukana Pohjois-Karjalan yhteisessä Vaara-kirjastojen kirjastojärjestelmässä. Kiteen uuden pääkirjaston suunnittelua jatketaan suunnitelmakaudella. Omatoimivalmius on tarkoitus ottaa käyttöön Kesälahden kirjastossa alkuvuodesta 2023.

TALOUSARVIO 2023

Vapaa-aikapalveluiden vuoden 2023 talousarvioon on arvioitu toimintatuottoja kertyvän hieman edellisvuotta enemmän, koska vuoden aikana on tarkoitus avata Kiteen keskustaan näyttelytila, jonka toimintatuotot- ja kulut kohdentuvat kulttuuritoimen vastuualueelle. Lisäksi esim. maksullisten liikuntapalvelujen toimintatuottoja arvioidaan kertyvän hieman edellisvuotta enemmän, kesällä 2023 tehtävien hinnantarkistuksien vuoksi.

Toimintakuluissa edellisvuoteen nähden korottavana tekijänä on sisäisten toimisto- ja tilavuokrien ja näyttelykeskuksesta aiheutuvien kulujen lisäksi vallitsevan maailmantilanteen vuoksi kohonneet tarvike- ja työkulut sekä henkilöstön palkkojen noususta aiheutuvat kustannuskorotukset. Tiukentuneesta taloustilanteesta huolimatta eri vapaa-aikapalvelujen palveluja pyritään tuottamaan pääosin edellisvuosien tavoin, huomioiden yksikkökohtaiset talouden tehostamistoimenpiteet palvelujen tuottamiseen. Osaltaan vapaa-aikapalvelujen toimintatuottoja ja -kuluja nostavat vuodelle 2023 jatkuvat liikunta- ja nuorisotoimen hankerahoitukset.

Mm. nuorten työpajatoiminta, musiikkiopiston toiminta sekä osa liikuntapaikkojen kunnossapidosta toteutetaan edelleen ostopalveluna. Urheilutalo-Uimahalli Vespeli on suljettu kesällä 2023 noin viisi viikkoa normaalin huoltotauon vuoksi. Vapaa-aikapalveluiden taloudellisia riskejä ovat mm. maksullisten vapaa-ajanpalvelujen mahdollinen vähäinen käyttöaste sekä sääolosuhteet, jotka voivat lisätä liikuntapaikkojen kunnossapitomäärärahojen tarvetta.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

SIVISTYS- VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Ehkäisemme syrjäytymistä ja yksinäisyyttä: tuemme ja mahdollistamme järjestöjen ja yhdistysten matalan kynnyksen toimintoja ja kehitämme kansalaisopiston palveluita.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Liikuntapalvelut	Liikuntapalvelut ja -paikat kohdennettuina kaikille kohderyhmille.	Hyte raha/asukas, yli P-K:n kuntien keskiarvon
Nuoriso- ja kirjastopalvelut	Nuoriso- kirjastopalvelut kaikkien saavutettavissa. Pyritään takaamaan kaikille lapsille ja nuorille ainakin yksi harrastus.	Hyte raha/asukas, yli P-K:n kuntien keskiarvon ja HSM-ilmoittautumiset.
Strateginen toimenpide:		
<i>Tuemme yhteisöllisyyskehitystä kumppanuuksilla ja nostamalla alueiden ja kylien viestiä esiin kaupungin viestinnässä, suhtaudumme positiivisesti eri toimijoiden aktiivisuuteen ja uusien toimintamallien kehittämiseen.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut	Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut myöntävät kohdeavustuksia ja tekevät kumppanuussopimuksia laajasti eri yhdistyksille.	Hyte raha/asukas, yli P-K:n kuntien keskiarvon
LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Vahvistamme Kiteen keskustan vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä luomalla uusia mahdollisuuksia kokea kulttuuria, urheilua ja yhdessäoloa.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Liikuntapalvelut	Hutsin Urheilukeskuksen aluetta kehitetään edelleen.	Maine ja vetovoima -kysely.
Kulttuuripalvelut	Uusi näyttelykeskus tarjoaa monipuolisia elämyksiä kaikenikäisille.	Maine ja vetovoima -kysely.
Strateginen toimenpide:		
<i>Tuotamme monipuoliset liikunnan ja kulttuurin kehittyvät palvelut, jotka osaltaan lisäävät kiteeläisten viihtyvyyttä ja terveyttä, piristävät matkailutoimintaa ja kohentavat kaupungin imagoa.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	Kirjasto- ja kulttuuripalvelut järjestävät monipuolisia tilaisuuksia osana laadukasta kulttuurikoke-musta.	Hyte raha/asukas, yli Pohjois-Karjalan kuntien keskiarvon
Liikuntatoimi	Liikuntapaikkoja tarjotaan kaikille kohderyhmille.	Hyte raha/asukas, yli Pohjois Karjalan kuntien keskiarvon.

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kirjaston toimipisteiden aukioloaika h/vuosi	6212	3 100	6212	6212	6212	6212
Kirjaston kokonaislainaukset	98 969	110 000	110 000	110 000	110 000	110 000
Nuorisotoimen omien ja yhteistyössä tuotettujen tapahtumien ja retkien osallistujamäärä	403	2000	2000	2000	2000	2000
Nuorisotoimen kumppanuuksilla tuettujen nuorten kerhotoiminnassa olleiden lasten ja nuorten määrä	354	200	200	200	200	200
Uimahallin kävijämäärä	31 748	35 000	33 000	33 000	33 000	33 000
VesPelin kuntosalin kävijämäärä	9 167	12 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Kesälahden Paloaseman kuntosalin myytyjen avainkorttien lukumäärä	180	180	180	180	180	180
Myytyjen liikuntaseniorikorttien määrä	233	250	260	260	260	260
Kirjasto- ja kulttuuritapahtumien määrä	136	150	145	145	145	145

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	327 491	324 736	355 700	355 700	355 700	355 700
Toimintakulut	2 573 246	2 531 899	2 688 607	2 688 607	2 688 607	2 688 607
Toimintakate	-2 243 544	-2 207 163	-2 332 907	-2 332 907	-2 332 907	-2 332 907

9.3.6 Joukkoliikenne (tulosalue)

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet ja sivistysjohtaja

Tulosityksiköt:

Joukkoliikenne

Toiminta-ajatus

Palvelu- ja asiointiliikenteen järjestäminen Kiteen alueella.
Joukkoliikenne sisältää ELY-liikenteen.

TALO USSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kiteen kaupungin sisäinen palvelu- ja asiointiliikenne on järjestetty siten, että kaupungin eri alueilta on mahdollisuus päästä kerran viikossa asioimaan joko Kesälahden tai Kiteen keskustaan. Lisäksi kerran viikossa on järjestetty Kesälahden ja Kiteen taajaman välinen liikenne. Asiointiliikenteen kilpailutus toteutettiin keväällä 2022. Pohjois-Savon ELY kilpailutti kuntarajat ylittävän liikenteen keväällä 2021 ja uudet reitit astuivat voimaan 1.8.2021. Kilpailutuksen yhteydessä aikaisemmin käytössä ollut Waltti -matkakortti järjestelmä korvattiin osittain Matkahuollon lippujärjestelmällä. Joukkoliikenteen tulosalue sisältää lisäksi ELY:n organisoiman kuntarajat ylittävän liikenteen vuosittaisen maksuosuuden.

Joukkoliikenteen toimintaympäristössä tapahtui muutoksia vuoden 2022 aikana. Inflaation kiihtyminen ja sen myötä polttoaineiden kallistuminen aiheutti isoja hintojen tarkistuksia myös Kiteen kaupungin ostamiin joukkoliikennepalveluihin. Kevään 2022 asiointi- ja palveluliikenteen kilpailutus nosti hintoja useilla reiteillä ja myös ELY-keskus nosti oman ostoliikenteensä kuntaosuutta. Matkustajamäärät eivät vielä vuonna 2022 ole palautuneet pandemiaa edeltävälle tasolle.

TALOUSARVIO 2023

Vuoden 2023 joukkoliikenteen talousarvioon on varattu varat nykyisen joukkoliikennetason ylläpitämiseksi. Inflaation pysymiseen vuoden 2022 tasolla ja sen mahdollisesti aiheuttamiin hintojen korotuksiin ei talousarviossa ole pystytty varautumaan. Joukkoliikennettä pyritään kehittämään talousarvion sallimissa rajoissa.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

SIVISTYS- VAPAA-AIKALAUTAKUNTA		
LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Mahdollistamme riittävät tietoliikenneyhteydet, varmistamme tavaraliikenteen sujuvuuden ja pidämme yllä toimivaa asiointi- ja palveluliikennettä.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Joukkoliikenne	Ylläpidämme ja kehitämme nykyisiä joukkoliikennetarkoituksia asiakas-tarpeet huomioiden.	Maine ja vetovoima

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Palvelu- ja asiointiliikennettä käyttävien henkilöiden määrä kuukaudessa	*154	203	180	180	180	180

TALOUS

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	13 475	15 526	15 000	15 000	15 000	15 000
Toimintakulut	-140 081	-135 639	-164 928	-164 928	-164 928	-164 928
Toimintakate	-126 606	-120 113	-149 928	-149 928	-149 928	-149 928

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	Muutettu TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 710 971	1 578 548	1 676 485	1 676 485	1 676 485	1 676 485
Toimintakulut	-20 489 834	-21 112 022	-22 244 529	-22 244 529	-22 244 529	-22 244 529
Toimintakate	-18 776 473	-19 533 474	-20 568 044	-20 568 044	-20 568 044	-20 568 044

9.4 Ympäristölautakunta (toimielin)

9.4.1 Rakentaminen ja ympäristön valvonta (tulosalue)

Tilivelvolliset: Ympäristöpäällikkö, ympäristölautakunnan jäsenet

Tulosityksiköt:

Ympäristötoimi
Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus

Ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia maankäyttö- ja rakennuslain sekä ympäristölainsäädännön kunnalle kuuluvista tehtävistä. Tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö.

TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Ympäristötoimea ja rakennusvalvontaa ohjaavat lainsäädännöt muuttuvat jatkuvasti. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on aloitettu 24.4.2018. Uudistuksen tavoitteena on ollut kehittää mm. rakentamista koskevaa ohjausjärjestelmää sekä selkeyttää valmistelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanotehtäviä. Hallitus antoi 15.9.2022 eduskunnalle esitykset rakentamislainsäädännön, laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä sekä maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. Uuden rakentamislain olisi tarkoitus astua voimaan 1.1.2024.

Jos esitetyt lakiehdotukset hyväksytään, vaikuttaa se todella merkittävästi rakennusvalvonnan toimintaan jo vuonna 2023. Lakiuudistus edellyttäisi mm. hallintosäännön, rakennusjärjestyksen, rakennusvalvonnan taksojen sekä toimintaprosessien ja ohjeiden kokonaisvaltaista uudistamista. Myös ohjelmistojen puolella tulisi tehdä merkittäviä muutoksia sekä mahdollisesti lisähankintoja ja koulutautumista. Lakiehdotuksessa on tarkoitus myös vapauttaa rakentamista lupien hakemisesta. Lakiehdotus voi näin ollen vaikuttaa merkittävästi rakennusvalvonnan tuloihin.

Ympäristötoimen osalta jätelakia koskeva viimeisin uudistus tuli voimaan vuonna 2021. Jätelain muutos lisää ympäristönsuojelulain nojalla luvallisten, rekisteröityjen ja ilmoituksen varaisten toimijoiden raportointivelvoitteita vuoden 2023 alusta lähtien. Ympäristöministeriöllä valmisteilla olevaa lainsäädäntöä on muun muassa keräilymuovien kulutuksen rajoittaminen, jätelain muutos sekä rakentamisen maa-ainesten hyödyntäminen.

Kiteen rakennusvalvonta on mukana valtiovarainministeriön rahoittamassa PIKURA-hankkeessa (pienien kuntien rakennusvalvonnan sähköisen asiointi- ja lupapalvelun käyttöönotto sekä ylikunnallisen yhteistyön kehittäminen). Tarkoituksena on kehittää rakennusvalvontojen sähköistä asiointia sekä kuntayhteistyötä. Hankeaika jatkuu 2023 vuoden loppupuolelle.

TALOUSARVIO 2023

Suurin osa tulosalueen määrärahoista käytetään henkilöstömenoihin. Vuodelle 2023 jätetään rakennusvalvonnan osalta alennetulla toimintatuottojen määrällä, sillä se on osoittautunut hyvin toimivaksi vuosien 2021-2022 osalta. Mallissa rakennusvalvonnan toimintatuottojen kokonaismäärää on laskettu, mutta katetasolla pysytään raamissa.

Vuodelle 2022 ei korotettu rakennusvalvonnan tai ympäristötoimen taksoja. Ympäristötoimen taksoja korotetaan vuonna 2023 yleisen kustannuskehityksen takia.

Tulosalueen merkittävimmät riskit liittyvät henkilöstöresursseihin, jotka tulevat esille esimerkiksi sairauspoissaolon ja lomien aikana. Henkilöstön työkuorma ei ole kestäväällä pohjalla. Työtilanne on ympäristötoimessa pahasti ruuhkautunut, jonka takia talousarvioon ehdotetaan määrärahaa 6 kuukauden määräaikaisen työntekijän palkkaamiseen. Työntekijän tehtävät keskittyvät hakemusten ja ilmoitusten käsittelyjonon purkamiseen ympäristöpäällikön apuna. Ympäristölautakunnan osalta tämä tarkoittaa noin 10 000 euron ylitystä annetusta raa- masta. Tarkoituksena on kattaa meno teknisen keskuksen kokonaiskattteesta, joten vaikka ympäristölautakunnan osalta menot ylittyvät, koko teknisen keskuksen osalta ne pysyvät raamissa.

Rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen on syytä jatkaa ylikunnallisen yhteistoiminnan kehittämistä muiden kuntien kanssa, että viranomaistehtävät saadaan hoidettua lain edellyttämällä tavalla.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

LAADUKKAAT, KATTAVAT JA KOHTUUHINTAISET PALVELUT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Pidämme palvelumaksut ja taksat kohtuullisina pitääksemme elämisen kulut järkevällä tasolla.</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Ympäristötoimi	Ympäristön valvonnan kustannustehokkuus	Nettomenot/asukas
Rakennusvalvonta	Rakentamisen valvonnan kustannustehokkuus	Nettomenot/asukas

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Lautakunnan kokoukset, lkm	8	9	9	9	9	9
Lautakunnassa käsitellyt asiat, lkm	69	110	110	110	110	110
Viranhaltijapäätökset	230	260	230	230	230	230
Koulutuspäivät, lkm	20	12	12	12	12	12

TALOUS

	Muutettu					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	81 393	88 300	92 700	88 200	88 200	88 200
Toimintakulut	-250 889	-309 330	-301 182	-301 182	-301 182	-301 182
Toimintakate	-169 496	-221 030	-208 482	-212 982	-212 982	-212 982

9.5 Tekninen lautakunta (toimielin)

9.5.1 Teknisen toimen hallinto (tulosalue)

Tilivelvolliset: Tekninen lautakunnan jäsenet, tekninen johtaja

Tulosityksiköt:

Teknisen toimen hallinto
Maa- ja metsäkiinteistöt

Toiminta-ajatus

Tuottaa palvelut laadukkaasti, neuvonnan, ohjauksen, sähköisten palvelujen kehittämisen ja hyvän asiakaspalvelujen avulla.

TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Teknisen toimen hallinnossa pyritään tuottamaan palveluita yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa muun muassa kumppanuussopimusten kautta. Teknisen keskuksen hallinnollisia prosesseja kehitetään sekä tulosaluekohtaisesti että poikkiorganisatorisesti virtauksen tehostamiseksi ja läpimenoaikojen lyhentämiseksi.

Toimintaympäristön merkittävin muutos on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen myötä lakkaava pelastustoimen maksuosuus.

TALOUSARVIO 2023

Pohjois-Karjalan pelastustoimen maksuosuus poistuu vuoden 2023 alusta alkaen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen myötä. Muutos on taloudellisesti merkittävä, koska vuonna 2022 pelastustoimen maksuosuus oli suuruudeltaan 961 656 euroa.

Kaupungin metsiä hoidetaan metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsien hoidosta on voimassa Metsänpalvelu Turusen kanssa tehty metsäpalvelusopimus vuoden 2024 loppuun saakka. Metsänmyyntituloja tavoitellaan 350 000 euroa. Puistometsien hoidolla kohennetaan taajamien viihtyisyyttä.

Teknisen hallinnon tuloyksikköön on varattu määrärahat määräaikaisen henkilön palkkaamiseksi 6 kk:n ajalle. Maa- ja metsäkiinteistöjen hoitoon on varattu palkkatukityöllistämisen määräraha yleisten alueiden tulosityksikköön.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

TEKNINEN LAUTAKUNTA		
IHMISET JA YHTEISÖT		
Strateginen toimenpide:		
<i>Tuemme yhteisöllisyyskehitystä kumppanuuksilla ja nostamalla alueiden ja kylien viestiä esiin kaupungin viestinnässä, suhtaudumme positiivisesti eri toimijoiden aktiivisuuteen ja uusien toimintamallien kehittämiseen.</i>		
Tulosalue	Toimenpiteet	Mittari
Teknisen toimen hallinto	Kumppanisopimukset alueiden hoidosta.	Voimassa olevia kumppanisopimuksia 6 kpl (tulosalue-/lautakuntatason mittari)
Strateginen toimenpide:		
<i>Vahvistamme kuntalaisten osallisuutta vuorovaikutusmahdollisuuksia ja viestintää kehittämällä.</i>		
Tulosalue	Toimenpiteet	Mittari
Teknisen toimen hallinto	Karttapalautekanavan palautteiden raportointi lautakunnalle	Kaksi kertaa vuodessa (tulosalue-/lautakuntatason mittari)
	Teknisen keskuksen toiminnan esitely- ja palautteenantotilaisuus	Yksi yleisötilaisuus (tulosalue-/lautakuntatason mittari)

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kokoukset (ltk)	10	10	11	11	11	11
Viranhaltijapäätökset	24	35	20	20	20	20

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	458 779	488 880	385 200	385 200	385 200	385 200
Toimintakulut	-1 371 628	-1 531 304	-464 034	-464 034	-464 034	-464 034
Toimintakate	-912 849	-1 042 424	-78 834	-78 834	-78 834	-78 834

9.5.2 Toimitilat (tulosalue)

Tilivelvolliset: Teknisen lautakunnan jäsenet, tekninen johtaja, toimitilapäällikkö

Tulosyksiköt:

Toimitilat

Toiminta-ajatus

Tulosalue rakennuttaa, rakentaa ja ylläpitää tehokkaasti ja taloudellisesti rakennuksia kaupungin omien toimintojen ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen käyttöön sekä yritystiloiksi.

TALOUSSUUNNITELMA 2023 – 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Sote- ja pelastustoimen tehtävät siirtyvät Siun sotelta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat kunnan omistamat toimitilat siirtyvät vuokrasopimuksen nojalla hyvinvointialueen hallintaan. Siirtymäkauden vuokrasopimus on voimassa vähintään kolme vuotta. Hyvinvointialueelle siirtyisivät myös esimerkiksi asumispalveluihin liittyvät vuokrasopimukset, joissa kunta on ensin vuokrannut tietyt asunnot kyseisen kiinteistön omistajalta ja sen jälkeen vuokrannut ne edelleen varsinaisille asukkaille. Myös erityisryhmien asumista koskevat asukasvuokrasopimukset siirtyvät hyvinvointialueelle.

Haasteita vuodelle 2023 tuo energian hinta. Erityisesti sähkön hinnan nousu on ollut merkittävää. Kiteen kaupunki on kilpailuttanut sähkön ja ensi vuoden alusta ostetaan sähköenergia Lumme Energia Oy:ltä. Merkittävää nousua on ollut myös rakennus- ja kiinteistöjen ylläpidon kustannusindekseissä.

Vuoden 2023 aikana laaditaan suunnitelma tyhjästä tiloista aiheutuvien kustannusten vähentämiseen vuosille 2023–2025 joko purkamalla tai myymällä rakennus. Samassa yhteydessä päivitetään kiinteistöstrategia, joka hyväksytetään teknisessä lautakunnassa.

TALOUSARVIO 2023

Toimitilojen tulokertymä muodostuu pääosin hyvinvointialueelle vuokrattavista tiloista, asuntojen ja yritystilojen vuokrasta sekä hallintokuntien sisäisistä vuokrasta.

Palkkatuella työllistettävien palkkaa ja tukea on otettu huomioon 10 henkilölle á 6 kk ja avoimen kiinteistöhoitajan paikkaa hoitaa yksi määräaikainen kiinteistöhoitaja. Rakennusinsinöörin palkkakulut on huomioitu kokonaisuudessaan toimitilojen tulosalueelle.

Puhoshallin vuokraamisen edistämistä jatketaan tilajärjestelyin. Huonokuntoisten rakennusten purkamiseen varataan 120 000 euroa. Purkukohteet määritellään myöhemmin.

Vuokratuloista sisäisiä vuokratuloja kertyy 3 801 362 euroa. Sisäiset vuokrat perustuvat toimialojen käyttämiin neliöihin. Hyvinvointialueelle vuokrattavien tilojen vuokrakertymäksi on arvioitu 2 229 000 euroa. Osan asuntojen vuokraamisesta siirryttyä hyvinvointialueelle arvioidaan asuntojen vuokratuloiksi 226 952 euroa, jolloin vähennystä on n. 764 000 euroa. Tulosalueen suunnitelman mukaiset poistot vuonna 2023 ovat 2 012 573 euroa. Tulosalueen toimintakate kattaa 84,6 % suunnitelman mukaisista poistoista.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

TEKNINEN LAUTAKUNTA		
INVESTOINNIT - ANKKURIT YLÖS!		
Strateginen toimenpide:		
<i>Kirjaston ja kaupungintalon ratkaisut vuoden 2025 loppuun mennessä</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Toimitilat	Kaupungintalon tilaratkaisujen suunnittelu valmis vuonna 2023 Kirjaston suunnittelu 2023–2024 Kirjaston rakentaminen 2025	Valmis 2023 Valmiusaste Valmiusaste
Strateginen toimenpide:		
<i>Kesälahden kouluratkaisu ja toimenpiteet vuoden 2025 loppuun mennessä</i>		
	Toimenpiteet	Mittari
Toimitilat	Kesälahden kouluratkaisun valmistelu 2023 Kiinteistöstrateginen päivittäminen	Valmiusaste Valmis 2023

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023*	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Kaupungin omien kiinteistöjen huoneala m ²	73 206	73 071	73 055	73 055	73 055	73 055
Kaupungin omien kiinteistöjen tilavuus m ³	342 910	342 910	343 027	343 027	343 027	343 027
Kulut €/m ² /kk	4,80	5,12	5,57	5,57	5,57	5,57
Tuotot €/m ² /kk	7,31	7,32	7,51	7,51	7,51	7,51
Energian käyttö MWh (KL-kohteet)	11 172	9 600	9 600	9 600	9 600	9600

*poistettu Leipurintie 3a ja tarkennettu eräiden kiinteistöjen tietoja

TALOUS

TOIMITILAT	TP 2021	Muutettu		TS 2024	TS 2025	TS 2026
		TA 2022	TA 2023			
Toimintatuotot	6 899 178	6 852 507	6 586 276	6 586 276	6 586 276	6 586 276
Toimintakulut	-5 277 283	-5 509 582	-4 883 564	-4 883 564	-4 883 564	-4 883 564
Toimintakate	1 621 895	1 342 925	1 702 712	1 702 712	1 702 712	1 702 712

9.5.3 Kuntatekniikka (tulosalue)

Tilivelvolliset: Tekninen lautakunnan jäsenet, tekninen johtaja, kuntatekniikan päällikkö

Tulosyksiköt:

Liikenneväylät
Jätehuolto
Konekeskus
Maa- ja vesialueet
KIT Vesi- ja viemärlaitos
KES Vesi- ja viemärlaitos

Toiminta-ajatus

Tulosalue ylläpitää turvallista ja viihtyisää elinympäristöä.

TALOUSSUUNNITELMA 2023 - 2026

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Maa- ja vesialueisiin kuuluvalla AIMO-alueella rakennetaan perusinfraa Euroopan aluekehitysrahaston avustamana. Palkkatukityöllistämisen määräraha varataan 9 henkilölle 6 kuukaudeksi yleisten alueiden kustannuspäälle.

Kiteen vesihuoltolaitos on vuokrattu Kiteen Vesikunnalle. Toiminta-aluemuutoksia vahvistetaan tarvittaessa. Kesälahden vesi- ja viemärlaitosta hoidetaan omana toimintana. Laitos myy talousveden Keski-Karjalan Läntiselle vesiosuuskunnalle ja Kereli-Poroniemen vesiosuuskunnalle sekä ottaa vastaan jäteveden Kereli-Poroniemen vesiosuuskunnalta.

TALOUSARVIO 2023

Päällysteiden uusimiseen on varattu määrärahaa 75 000 euroa. Katujen korjausvelka, joka on tutkimuksen mukaan tällä hetkellä 3,7 milj. €, tullaan huomioimaan tulevina vuosina. Vuonna 2022 katujen perusparannuksien suunnitteluun varattiin määräraha ja toteutus aloitetaan seuraavina suunnitelmavuosina.

Yleisiä alueita hoidetaan tavoitteena viihtyisyys ja edustava ilme.

Vesihuoltolaitosten riskinä on ikääntyvän verkoston korjaustarve. Runkolinjojen jatkamiseen uusien liittyjien saamiseksi varataan 30 000 € vuodelle 2023. Lisäksi varataan 15 000€ Kesälahden ja Kiteen verkoston muutos- ja kehittämistöihin.

Sitovat toiminnan tavoitteet:

TEKNINEN LAUTAKUNTA		
LUONTO JA RAKENNETTU YMPÄRISTÖ		
Strateginen toimenpide:		
<i>Pyrimme rakennetun ympäristön suunnittelussa yleisen viihtyvyyden lisäämiseen ja yhteisöjen toimintaedellytysten parantamiseen.</i>		
Tulosalue	Toimenpiteet	Mittari
Kuntatekniikka	Katujen suunnitelmallinen kunnostaminen Katu- ja aluevalaistuksen täydentäminen	Suunnittelu valmis vuonna 2023 vuoden 2024 kunnostuksille Investointisuunnitelman mukainen toteuma
Strateginen toimenpide:		
<i>Parannamme asteittain kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia.</i>		
Tulosalue	Toimenpiteet	Mittari
Kuntatekniikka	Puhoksentien kevyen liikenteen väylän rakentaminen Kiteentien kevyen liikenteen järjestelyt Liikenneturvallisuus- sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeiden toteuttaminen	Väylän rakentamisen aloitettu 2023 1 hanke/vuosi

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Katujen määrä km	59,8	59,8	59,8	60,1	60,4	61
Avustettavat tiekunnat kpl	275	275	275	275	275	275
Katujen auraserrat/vuosi	23	19	21	21	22	22
Vesiliittymät, Kesälahti	489	491	494	498	501	504
Viemäri liittymät, Kesälahti	517	520	525	530	535	540

TALOUS

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 012 712	1 010 250	980 750	980 750	980 750	980 750
Toimintakulut	-2 086 806	-2 075 482	-2 188 399	-2 188 399	-2 188 399	-2 188 399
Toimintakate	-1 074 095	-1 065 232	-1 207 649	-1 207 649	-1 207 649	-1 207 649

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP 2021	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	12 088 520	12 058 913	7 952 226	7 952 226	7 952 226	7 952 226
Toimintakulut	-12 337 778	-12 866 337	-7 535 997	-7 535 997	-7 535 997	-7 535 997
Toimintakate	249 259	-807 424	416 229	416 229	416 229	416 229

Toimintakate tulosalueittain, ulkoiset + sisäiset

	TP 2021	TA 2022 + muutos	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Tarkastustoimi						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-27 409	-33 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Toimintakate	-27 409	-33 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Yleishallinto						
Toimintatuotot	2 062 255	2 161 300	2 258 389	2 270 289	2 258 389	2 246 489
Toimintakulut	-4 627 654	-5 024 728	-4 939 339	-4 969 593	-4 939 339	-4 909 085
Toimintakate	-2 565 399	-2 863 428	-2 680 950	-2 699 304	-2 680 950	-2 662 596
Elinvoima- ja omistajaohjaus						
Toimintatuotot	154 761	227 300	511 639	511 639	511 639	511 639
Toimintakulut	-2 300 270	-3 239 115	-4 993 026	-4 943 026	-4 943 026	-4 943 026
Toimintakate	-2 145 509	-3 011 815	-4 481 387	-4 431 387	-4 431 387	-4 431 387
Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto						
Toimintatuotot	1 606	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-253 515	-260 176	-247 283	-247 283	-247 283	-247 283
Toimintakate	-251 908	-260 176	-247 283	-247 283	-247 283	-247 283
Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot	536 071	458 000	448 500	448 500	448 500	448 500
Toimintakulut	-4 802 598	-4 856 488	-4 930 812	-4 930 812	-4 930 812	-4 930 812
Toimintakate	-4 266 527	-4 398 488	-4 482 312	-4 482 312	-4 482 312	-4 482 312
Peruskoulutus						
Toimintatuotot	613 432	595 536	646 485	646 485	646 485	646 485
Toimintakulut	-10 659 283	-11 089 575	-11 904 357	-11 904 357	-11 904 357	-11 904 357
Toimintakate	-10 045 851	-10 494 039	-11 257 872	-11 257 872	-11 257 872	-11 257 872
Toisen asteen koulutus						
Toimintatuotot	218 895	184 750	210 800	210 800	210 800	210 800
Toimintakulut	-2 060 932	-2 208 245	-2 308 542	-2 308 542	-2 308 542	-2 308 542
Toimintakate	-1 842 037	-2 023 495	-2 097 742	-2 097 742	-2 097 742	-2 097 742
Vapaa-aikapalvelut						
Toimintatuotot	327 491	324 736	355 700	355 700	355 700	355 700
Toimintakulut	-2 573 426	-2 531 899	-2 688 607	-2 688 607	-2 688 607	-2 688 607
Toimintakate	-2 243 544	-2 207 163	-2 332 907	-2 332 907	-2 332 907	-2 332 907

	TP 2021	TA 2022 + muutos	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Joukkoliikenne						
Toimintatuotot	13 475	15 526	15 000	15 000	15 000	15 000
Toimintakulut	-140 081	-165 639	-164 928	-164 928	-164 928	-164 928
Toimintakate	-126 606	-150 113	-149 928	-149 928	-149 928	-149 928
Rakentaminen ja ympäristön val- vonta						
Toimintatuotot	81 393	88 300	92 700	92 700	92 700	92 700
Toimintakulut	-250 889	-309 330	-301 182	-301 182	-301 182	-301 182
Toimintakate	-169 496	-221 030	-208 482	-208 482	-208 482	-208 482
Teknisen toimen hallinto						
Toimintatuotot	458 779	488 880	385 200	385 200	385 200	385 200
Toimintakulut	-1 371 628	-1 531 304	-464 034	-464 034	-464 034	-464 034
Toimintakate	-912 849	-1 042 424	-78 834	-78 834	-78 834	-78 834
Toimitilat						
Toimintatuotot	6 899 178	6 852 507	6 586 276	6 586 276	6 586 276	6 586 276
Toimintakulut	-5 277 283	-5 509 582	-4 883 564	-4 883 564	-4 883 564	-4 883 564
Toimintakate	1 621 895	1 342 925	1 702 712	1 702 712	1 702 712	1 702 712
Kuntatekniikka						
Toimintatuotot	1 012 712	1 010 250	980 750	980 750	980 750	980 750
Toimintakulut	-2 086 806	-2 075 482	-2 188 399	-2 188 399	-2 188 399	-2 188 399
Toimintakate	-1 074 095	-1 065 232	-1 207 649	-1 207 649	-1 207 649	-1 207 649
YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	12 380 049	12 407 085	12 491 439	12 503 339	12 491 439	12 479 539
Toimintakulut	-36 431 773	-38 834 563	-40 045 073	-40 025 327	-39 995 073	-39 964 819
Toimintakate	-24 049 333	-26 427 478	-27 553 634	-27 521 988	-27 503 634	-27 485 280

Toimintakate toimielimittäin, ulkoiset + sisäiset

	TP 2021	TA 2022 + muutos	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Tarkastuslautakunta						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-27 409	-33 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Toimintakate	-27 409	-33 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	2 617 399	2 758 200	2 770 028	2 781 928	2 770 028	2 758 128
Toimintakulut	-52 477 802	-55 735 714	-9 932 365	-9 912 619	-9 882 365	-9 852 111
Toimintakate	-49 860 403	-52 977 514	-7 162 337	-7 130 691	-7 112 337	-7 093 983
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta						
Toimintatuotot	1 710 971	1 578 548	1 676 485	1 676 485	1 676 485	1 676 485
Toimintakulut	-20 489 834	-21 112 022	-22 244 529	-22 244 529	-22 244 529	-22 244 529
Toimintakate	-18 776 473	-19 533 474	-20 568 044	-20 568 044	-20 568 044	-20 568 044
Ympäristölautakunta						
Toimintatuotot	81 393	88 300	92 700	92 700	92 700	92 700
Toimintakulut	-250 889	-309 330	-301 182	-301 182	-301 182	-301 182
Toimintakate	-169 496	-221 030	-208 482	-208 482	-208 482	-208 482
Tekninen lautakunta						
Toimintatuotot	12 088 520	12 058 913	7 952 226	7 952 226	7 952 226	7 952 226
Toimintakulut	-12 337 778	-12 866 337	-7 535 997	-7 535 997	-7 535 997	-7 535 997
Toimintakate (Netto)	-249 259	-807 424	416 229	416 229	416 229	416 229
YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	16 498 283	16 483 961	12 491 439	12 503 339	12 491 439	12 479 539
Toimintakulut	-85 583 712	-90 056 403	-40 045 073	-40 025 327	-39 995 073	-39 964 819
Toimintakate	-69 083 039	-73 572 442	-27 553 634	-27 521 988	-27 503 634	-27 485 280

10 INVESTOINTIOSA

Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2026

VALTUUSTOTASO	kust.arvio	aik. vuosien käyttö	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
YHTEENSÄ NETTO	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0
HALLITUSTASO	kust.arvio	aik. vuosien käyttö	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
YHTEENSÄ NETTO *	-878 000	-120 576	-1 088 000	-1 089 000	-183 000	-36 000	0
Maanhankinta		0	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	0
- omaisuuden myynti		0	200 000	200 000	200 000	200 000	0
Sovintolan peruskorjaus	-50 000	-31 604	-50 000	-50 000	0	0	0
Kaupunkikuvan parantaminen	0	-88 972	-550 000	-400 000	0	0	0
Puhoshallin ja muiden teollisuushallien muutostyöt yritystoiminnan tarpeisiin	-600 000	0	-400 000	-500 000	-100 000	0	0
Opastetaulujen uusiminen	0	0			-30 000	0	0
Kiteen Aimo-investointihanke (1.9.2022-31.12.2023)	-463 000	0	-228 000	-463 000	0	0	0
- rahoitusosuudet	324 000	0	159 000	324 000	0	0	0
Kiteen Aimo-kehityshanke (1.9.2022-31.8.2025)	-447 000	0	-90 000	0	-268 000	-179 000	0
- rahoitusosuudet	358 000	0	71 000	0	215 000	143 000	0
LAUTAKUNTATASO	kust.arvio	aik. vuosien käyttö	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
YHTEENSÄ NETTO	-4 269 650	-417 695	-2 039 000	-2 385 650	-2 160 000	-1 135 000	-1 135 000
Sivistyslautakunta *	-1 410 000	0	-439 000	-500 000	-560 000	-310 000	-310 000
Varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulu-	0	0	-109 000	-100 000	-70 000	-70 000	-70 000
Seitsemännen luokan oppilaiden tietokoneet (Chromebook)	0	0	-35 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Ilmarisen rakennuksen ja Arppen koulun älytaulut	0	0	-40 000	-30 000	0	0	0
Ilmarisen rakennuksen luokkien dokumenttikameroiden uusiminen	0	0	-10 000	0	0	0	0
Hutsin koulun uudet tietokoneet (22 kpl)	0	0	-17 000	0	0	0	0
Hutsin koulun ruokalan tuolien uusiminen	0	0	-7 000	0	0	0	0
Perusopetuksen kalustoinvestoinnit				-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Liikunta ja vapaa-aika	-1 410 000	0	-330 000	-400 000	-490 000	-240 000	-240 000
LED-valaistus pururadoille	-170 000	0	0	-70 000	-100 000	0	0

Mäkihyppytorniin ja -alueen kuntokartoitus	-30 000	0	-30 000	-30 000	0	0	0
Liikuntapaikkasuunnitelma	-630 000	0	0	-30 000	-200 000	-200 000	-200 000
Kesälahden kuntosalin laitepäivitys ja kulunvalvonnan päivitys	-30 000	0	0	-30 000			
Luonto- ja liikuntareittien kunnostus	0	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Arppen koulukeskuksen kaukalon pohjatyöt ja pinnoitus	-150 000	0	0	0	-150 000		
Laiturien uusiminen uimarannoille	0	0	-30 000	0	0	0	0
Puhoksen kuntoportaat tai ulkokuntoilue	0	0	-30 000	0	0	0	0
Kulttuuritoimen striimauskaluston laajentaminen	0	0	-10 000	0	0	0	0
Kesälahden kirjaston omatoimivalmiuden kehittäminen	0	0	-20 000	0	0	0	0
Julkiset taidehankinnat	0	0	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Kiteen keskustan näyttelytila	-400 000	0	-200 000	-200 000	0	0	0
Tekninen lautakunta *	-2 859 650	-417 695	-1 600 000	-1 885 650	-1 600 000	-825 000	-825 000
Toimitilat	-1 064 000	-76 157	-785 000	-600 000	-400 000	-100 000	-100 000
Kohdentamaton määräraha	0	0	-150 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Rantakentän huoltorakennuksen peruskorjaus ja laajennus	-306 000	-100 157	-360 000	0	0	0	0
- rahoitusosuudet	92 000	24 000	80 000	0	0	0	0
Koulukeskuksen muutos- ja korjaustyöt	-150 000	0	-100 000	-100 000	0	0	0
Hutsin koulun lattianpäällysteiden uusiminen	0	0	-105 000	0	0	0	0
Kiepin piha-alueen kunnostus	-300 000	0	0	0	-300 000	0	0
Puhoksen koulun katto	-200 000	0	0	-200 000	0	0	0
Kiteen kirjaston ja kaupungintalon suunnittelu	-100 000	0	-50 000	-100 000	0	0	0
Citect-järjestelmämuutokset	-100 000	0	-100 000	-100 000	0	0	0
Kuntatekniikka	-1 795 650	-341 538	-815 000	-1 285 650	-1 200 000	-725 000	-725 000
Puhoksen sataman pistoraide- ja katusuunnittelu	-200 000			-200 000	0	0	0
-rahoitus 50 % (rahoitushakemus jätetty 30.9.2022)	100 000			100 000	0	0	0
Kohdentamaton määräraha		0	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Kalustohankinnat		0	-20 000	-20 000	-50 000	-50 000	-50 000
Latukoneen hankinta	0	0	0	-100 000	0	0	0
Kaavateiden päällystäminen	0	0	-75 000	-75 000	-150 000	-150 000	-150 000
Väylien peruskorjaukset	0	0	-30 000	0	-330 000	-330 000	-330 000
Opintien parantaminen	-500 000	0	0	-25 000	-475 000	0	0
Ampumaurheilukeskuksen perusinfran rakentaminen	-300 000	-109 428	-300 000	0	0	0	0
- rahoitusosuudet	200 000	0	200 000	0	0	0	0
Ilmarisentien pysäköintialue (Rantaparkki)	-343 000	-205 866	-45 000	0	0	0	0

Vesi- ja viemäriinjat	0	0	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Venesatamat, vieraslaiturit ja rantautumispaikat					-50 000	-50 000	-50 000
Matonpesupaikat	0	0	-20 000	-30 000	0	0	0
Kiteen liikunnallinen seikkailupuisto	-350 000	-1 049	-350 000	-350 000	0	0	0
- rahoitusosuudet	130 000	0	100 000	130 000	0	0	0
Linkin puistoalueen kehittäminen	-447 400	0	-310 000	-337 400	0	0	0
- rahoitusosuus	390 000	0	310 000	80 000	0	0	0
Puisto- ja viheralueet	-60 000	-9 764	-20 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Puhoksentien kevyen liikenteen väylän rakentaminen	-680 500	-15 431	-70 000	-610 500	0	0	0
- rahoitusosuudet	340 250	0	35 000	305 250	0	0	0
Liikenneturvallisuus- sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeet	0	0	0	0	-40000	-40000	-40000
- rahoitusosuudet	0	0	0	0	20000	20000	20000
Citect-järjestelmämuutokset	-55 000	0	-35 000	-20 000	0	0	0
Vesistöjen kunnostushankkeet	-100 000	0	-100 000	-40 000	0	0	0
- rahoitusosuudet	80 000	0	50 000	32 000	0	0	0
Katu- ja aluevalaistuksen täydentäminen	0	0	-60000	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	kust.arvio	aik. vuosien käyttö	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
VALTUUSTOTASO NETTO	0	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	0	0	0	0	0	0	0
Investointitulot, rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
HALLITUSTASO NETTO *	-878 000	-120 576	-1 088 000	-1 089 000	-183 000	-36 000	0
Investointimenot	-1 560 000	-120 576	-1 518 000	-1 613 000	-598 000	-379 000	0
Investointitulot, omaisuuden myynti	0	0	200 000	200 000	200 000	200 000	0
Investointitulot, rahoitusosuudet	682 000	0	230 000	324 000	215 000	143 000	0
LAUTAKUNTATASO NETTO	-4 361 650	-441 695	-2 039 000	-2 385 650	-2 160 000	-1 135 000	-1 135 000
Sivistys- ja vapaalautakunta *	-1 410 000	0	-439 000	-500 000	-560 000	-310 000	-310 000
Investointimenot	-1 410 000	0	-439 000	-500 000	-560 000	-310 000	-310 000
Investointitulot, rahoitusosuudet	0	0	0	0	0	0	0
Tekninen lautakunta *	-2 951 650	-441 695	-1 600 000	-1 885 650	-1 600 000	-825 000	-825 000
Investointimenot	-4 191 900	-441 695	-2 375 000	-2 532 900	-1 620 000	-845 000	-845 000
Investointitulot, rahoitusosuudet	1 240 250	0	775 000	647 250	20 000	20 000	20 000
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-7 161 900	-562 271	-4 332 000	-4 645 900	-2 778 000	-1 534 000	-1 155 000
INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ	1 922 250	0	1 205 000	1 171 250	435 000	363 000	20 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ NETTO	-5 239 650	-562 271	-3 127 000	-3 474 650	-2 343 000	-1 171 000	-1 135 000

) valtuuston nähdn sitova*Hallitustaso:**

- Maanhankintaa ohjaa maapolittinen ohjelma. Mustalammen alueen hankinta.
- Sovintolan peruskorjaus: ulkomaalaus
- Kaupunkikuvan parantaminen: Kiteentien joukkoliikenne ja pysäköintijärjestelyt (pysäkit Kiteentien varteen) ja Kiteentien kevyen liikenteen järjestelyt (korotetut suojatiet ajonopeuksien laskemiseksi)
- Puhoshallin ja muiden teollisuushallien muutostyöt yritystoiminnan tarpeisiin
- Kiteen Aimo -investointihanke.

Lautakuntataso:**Sivistyslautakunta**

- Perusopetuksen kalustoinvestoinnit, vuosittain eri perusopetuksen tai varhaiskasvatuksen kohde.
- Liikuntapaikkasuunnitelma vuonna 2023. Työryhmä on asetettu.
- Luonto- ja liikuntareittien kunnostus. Vuonna 2023 Kesälahden luonto- ja liikuntareittien kunnostusta, vuosittain vaihtuva kohde.

Tekninen lautakunta

- Koulukeskuksen muutos- ja korjaustyöt; oppilashuollon tilat.
- Vesi- ja viemäriinjat; Kesälahden vesiviemärilaitos.
- Kesälahden matonpesupaikka

11 LIITTEET

11.1 Kesälahden vesihuoltolaitoksen talousarvio

Tuloslaskelma (ulkoiset ja sisäiset)

	TP 2021	TA+MUU- TOS 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Liikevaihto	487 076	476 000	467 500	467 500	467 500	467 500
Liiketoiminnan muut tuotot	261	500	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut	-271 327	-274 628	-270 643	-270 643	-270 643	-270 643
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-113 898	-99 700	-127 200	-127 200	-127 200	-127 200
Palvelujen ostot	-157 429	-174 928	-143 443	-143 443	-143 443	-143 443
Henkilöstökulut	-82 568	-73 785	-88 577	-88 577	-88 577	-88 577
Palkat ja palkkiot	-68 215	-61 176	-70 228	-70 228	-70 228	-70 228
Henkilöstösivukulut	-14 353	-12 609	-18 349	-18 349	-18 349	-18 349
Eläkekulut	-12 079	-10 278	-15 505	-15 505	-15 505	-15 505
Muut henkilöstösivukulut	-2 274	-2 331	-2 844	-2 844	-2 844	-2 844
Poistot ja arvonalentumiset	-153 773	-176 245	-183 443	-183 443	-183 443	-183 443
Suunnitelman mukaiset poistot	-153 773	-176 245	-183 443	-183 443	-183 443	-183 443
Liiketoiminnan muut kulut	-13 845	-14 198	-16 580	-16 580	-16 580	-16 580
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-34 175	-62 356	-91 743	-91 743	-91 743	-91 743
Rahoitustuotot ja -kulut	-28 223	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	823	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-29 045	0	0	0	0	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-62 398	-62 356	-91 743	-91 743	-91 743	-91 743
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-62 398	-62 356	-91 743	-91 743	-91 743	-91 743

K I T E E

Havainnekuva Kiteen keskustaan Leipurintielle rakennettavasta Fanni-leikkipuistosta